

NCE

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana
i el seu entorn
Informe trimestral

Número 101
Juliol de 2018

Generalitat de Catalunya
**Departament de la Vicepresidència
i d'Economia i Hisenda**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 101. Juliol de 2018

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament de
Vicepresidència, i d'Economia i Hisenda**

Aquesta obra està subjecta a una llicència *Creative Commons* del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

[http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/
3.0/es/deed.ca](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca)

Llicència completa:

[http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/
3.0/es/legalcode.ca](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca)

Edició

Direcció General d'Anàlisi Econòmica

Rambla Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Redacció

Direcció General d'Anàlisi Econòmica,

amb la col·laboració de la Direcció General de Pressupostos i la
Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor

Data de tancament: 26 de juliol de 2018

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	9
2. El producte interior brut	19
3. El comerç exterior	29
4. El mercat de treball	35
5. L'evolució dels preus i dels salaris	42
5.1. L'evolució dels preus	42
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals	49
6. Àmbits monetari, financer i borsari	54
7. El sector públic	68
8. Recull d'indicadors	76

Els trets més destacats

- **En el context internacional, els riscos baixistes s'han incrementat:** l'augment del proteccionisme (que alentirà l'avanç del comerç mundial), el to menys expansiu de la política monetària i l'encariment del petroli són factors que poden impactar de manera desfavorable sobre l'expansió de l'economia mundial. En particular, l'FMI ha rebaixat les previsions econòmiques de la zona euro, i estima que el 2018 creixerà un 2,2 %, enlloc del 2,4 % que pronosticava l'abril passat.
- **L'economia catalana registra el segon trimestre del 2018 un creixement intertrimestral d'un 0,7 %, el mateix increment que va registrar el primer trimestre del 2018.** En termes interanuals el creixement és d'un 3,1 %, una dècima inferior al ritme del passat trimestre (3,2 %).
- L'economia catalana, per tant, segueix amb un avanç molt significatiu, però **el seu creixement presenta una certa normalització després de la intensa recuperació registrada des de finals del 2013.** Aquest escenari de creixement lleugerament més moderat està en línia amb les previsions per a l'economia catalana per al conjunt del 2018, que estimen un augment del PIB d'un 2,9 %, dins d'un context de desacceleració suau a la zona euro i a l'economia espanyola. Les incerteses de l'entorn internacional, en particular l'increment del proteccionisme a escala global, expliquen en bona part la lleu moderació prevista.
- **El ritme de creixement de l'economia catalana supera el creixement de la zona euro.** Tot i que encara no s'ha publicat la dada del segon trimestre per a la zona euro, durant el primer trimestre el creixement a la zona euro i a Catalunya van ser d'un 2,5 % i d'un 3,2 % interanual respectivament. Les estimacions per al segon trimestre per a la zona euro apunten a que el creixement interanual es moderarà una mica i, per tant, el creixement econòmic català continua sent-hi força superior.
- **El segon trimestre el VAB del sector industrial segueix amb un creixement intens (4,4 % interanual),** però una mica més moderat que el trimestre anterior. La producció industrial, que presenta un increment força generalitzat per branques d'activitat, continua avançant amb més intensitat a Catalunya que a la zona euro i a les principals economies europees.

- **La construcció manté la seva forta expansió, amb un creixement del VAB d'un 5,7 % interanual.** Dels grans sectors d'activitat, és el que presenta un creixement relatiu més elevat. Els principals indicadors d'activitat segueixen a l'alça (afiliació a la Seguretat Social, licitació pública, etc.), si bé es detecta un cert alentiment en els visats d'habitatges iniciats.
- **El sector de serveis creix un 2,5 % interanual el segon trimestre del 2018, una dècima menys que el ritme del primer trimestre.** L'indicador d'activitat als serveis (IASS) continua amb un creixement positiu, però amb alguns senyals de desacceleració en el seu ritme. L'ocupació del sector (mesurada per l'afiliació a la Seguretat Social) manté un creixement notable, en particular amb una millora en les branques de no-mercat.
- **L'any 2018 els indicadors turístics emeten senyals desiguals, ja que mentre que el nombre de turistes disminueix una mica, la despesa turística total augmenta de manera substancial.** Tot i que en el conjunt del 2017 els resultats van ser molt bons, el to dels indicadors turístics va deteriorar-se el quart trimestre de 2017, per millorar posteriorment el primer trimestre del 2018. El segon trimestre els senyals tornen a ser més febles en el cas del nombre de pernoctacions hoteleres i en els turistes estrangers. Per contra, la despesa total continua en augment, fet que suggereix que el turisme rebut guanya progressivament en qualitat. Caldrà veure les dades de la temporada estival per tal de valorar el sentit que prengui el turisme el 2018.
- **Tant la demanda interna com la demanda externa van registrar aportacions positives al creixement del PIB durant el primer trimestre del 2018.** El consum privat i el consum de les administracions públiques van accelerar lleument el seu ritme, mentre que la inversió va alentir una mica el seu avanç (sobretot en el component de béns d'equipament). El saldo amb l'exterior va aportar 0,6 punts percentuals al creixement.
- **Les exportacions de béns mantenen una evolució positiva, amb un augment d'un 3,3 % interanual els cinc primers mesos del 2018.** Tanmateix, es detecta una petita moderació en comparació amb el fort creixement del 2017. L'increment dels primers mesos del 2018 ve impulsat per la nova acceleració de les exportacions del sector de l'automoció, mentre que la resta de branques moderen el creixement de les

vendes exteriors en comparació als alts augments de 2017. Les exportacions comunitàries són les que més augmenten (3,8 %) i les extracomunitàries es moderen per la caiguda dels registres de vendes als EUA (-11,3 %) i la Xina (-5,4 %). Les tensions comercials a nivell global fan perdre vigor al dinamisme exportador.

- **Pel que fa a les importacions, les dades dels cinc primers mesos del 2018 mostren un creixement important, del 6,5 % interanual en valors corrents**, de manera que es manté la fortalesa que van registrar l'any 2017. Destaquen els increments de les importacions del sector de l'automoció, de productes energètics i de la indústria química.
- **El mercat de treball ha seguit oferint una evolució favorable els darrers mesos, però amb un creixement de l'ocupació una mica més contingut que el 2017.** L'afiliació a la Seguretat Social creix a ritmes significatius, d'un 3,1 % interanual el segon trimestre (el primer augmentava un 3,7 %). Segons l'EPA, l'ocupació ha avançat un 2,7 % interanual, i en els últims dotze mesos l'augment net d'ocupació, en termes absoluts, ha estat de 89.900 persones.
- **Les dades d'afiliació mostren com es continua creant ocupació a tots els grans sectors d'activitat, excepte a l'agricultura.** D'altra banda, segons l'EPA l'ocupació indefinida creix a un ritme d'un 3,5 % interanual, més intens que el de l'ocupació temporal (2,7 %). Més d'un 80 % dels llocs de treball assalariats creats en els últims dotze mesos són indefinits. Tanmateix, la taxa de temporalitat es manté en valors molt alts (un 21,6 % dels assalariats tenen contracte temporal).
- **La taxa d'ocupació (69,1 % de la població de 16 a 64 anys) i la taxa d'atur (11,4 %), experimenten una nova millora, fins a valors que no se'n registraven des de finals del 2008.** D'altra banda, la població activa consolida la seva recuperació i creix un 0,6 % interanual. La reducció de la població aturada hauria estat més pronunciada si no s'hagués produït un augment de la població activa.
- **Tot i el descens en la taxa d'atur (fins a un 11,4 %),** encara continua sent força superior a la de la zona euro (8,4 %). A més, encara és molt elevada per alguns col·lectius, com els joves o la població extracomunitària. Al mateix temps, la població aturada de llarga durada representa un 47,5 % del total d'aturats.

- **Al conjunt de l'Estat l'ocupació continua amb un creixement dinàmic** (d'un 2,8 % interanual el segon trimestre), la qual cosa ha permès una reducció de la taxa d'atur **fins a un 15,3 %**. La taxa d'atur a Catalunya és gairebé 4 punts inferior a la mitjana estatal.
- **La inflació s'ha orientat a l'alça els darrer mesos, a causa de l'encariment del petroli, fins arribar a un 2,4 % interanual el mes de juny. La inflació subjacent (1,2 % el juny) segueix en una taxa continguda.** A la zona euro la inflació també està pujant (2 % interanual el juny) però més lentament que en el cas català.
- **El cost laboral per treballador i mes va repuntar el primer trimestre del 2018, amb un augment del 3,0 % interanual**, si bé l'increment prové exclusivament d'algunes activitats del sector de serveis. A la indústria i la construcció es manté la pauta de moderació. En el conjunt de l'Estat el cost laboral va augmentar un 0,7 % interanual, amb taxes similars en tots els sectors.
- **El Consell de Govern del BCE, en la darrera reunió del 26 de juliol, va decidir mantenir els tipus d'interès de referència sense modificacions** des la darrera baixada del mes de març del 2016: 0,00 % per a les operacions principals de finançament; 0,25 % per a la facilitat marginal de crèdit, i - 0,40 % per a la facilitat de dipòsit.
- **El segon trimestre de l'any ha tornat a estar marcat per la volatilitat.** Als efectes sobre els mercats financers de les tensions comercials s'hi ha sumat els generats pels resultats de les eleccions italianes i, en menor mesura, els generats per la inestabilitat política a l'Estat espanyol que va culminar amb un canvi de govern després d'una moció de censura. Tot i a això, el període ha estat positiu en termes generals malgrat que en l'acumulat de l'any la major part dels índexs encara presenta pèrdues.
- **El primer semestre del 2018, els ingressos no financers de la Generalitat augmenten un 5,9 % anual.** En particular, **destaca el creixement de les bestretes del model de finançament (3,7 %).** El primer semestre del 2018, **la recaptació dels impostos de la Generalitat ha crescut un 13,1 % anual**, mentre que la recaptació de l'AEAT a Catalunya de gener a maig ha crescut un 7,3 % anual (al total de les comunitats autònomes creix un 3,8 %).

- **Pel cantó de la despesa, el primer trimestre del 2018 les obligacions reconegudes per despeses no financeres creixen un 1,3 % anual a la Generalitat.** Els increments més destacats es produeixen al capítol de les remuneracions de personal, per la contractació de docents i personal de l'ICS, i a les transferències corrents .

1.

L'entorn de l'economia catalana

El creixement internacional previst per al 2018 i el 2019 es manté en el 3,9 % per als dos anys, però augmenten els riscos a la baixa

Tot i que els riscos a la baixa han incrementat els darrers mesos, l'FMI no ha modificat les seves previsions d'augment del PIB mundial amb relació a les estimacions de l'abril, de manera que es preveu que l'economia mundial creixi un 3,9 % tant enguany com el 2019. Els principals riscos per a l'escenari econòmic global estan relacionats amb l'agreujament de les tensions proteccionistes sobre el comerç

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	2017	Projeccions		Diferència amb les projeccions d'abril	
		2018	2019	2018	2019
Economia mundial	3,7	3,9	3,9	0,0	0,0
Economies avançades	2,4	2,4	2,2	-0,1	0,0
Estats Units	2,3	2,9	2,7	0,0	0,0
Japó	1,7	1,0	0,9	-0,2	0,0
Regne Unit	1,7	1,4	1,5	-0,2	0,0
Zona euro	2,4	2,2	1,9	-0,2	-0,1
Alemanya	2,5	2,2	2,1	-0,3	0,1
França	2,3	1,8	1,7	-0,3	-0,3
Itàlia	1,5	1,2	1,0	-0,3	-0,1
Espanya	3,1	2,8	2,2	0,0	0,0
Economies emergents i en desenvolupament	4,7	4,9	5,1	0,0	0,0
Xina	6,9	6,6	6,4	0,0	0,0
Índia	6,7	7,3	7,5	-0,1	-0,3
Rússia	1,5	1,7	1,5	0,0	0,0
Amèrica llatina i Carib	1,3	1,6	2,6	-0,4	-0,2
Brasil	1,0	1,8	2,5	-0,5	0,0
Àfrica subsahariana	2,8	3,4	3,8	0,0	0,1
Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan	2,2	3,5	3,9	0,1	0,2
Comerç mundial	5,1	4,8	4,5	-0,3	-0,2

Font: World Economic Outlook Update, FMI (juliol de 2018).

internacional i l'increment de les incerteses geopolítiques, elements que poden perjudicar la confiança econòmica, la inversió i també les condicions financeres- que fins ara es mantenen favorables. Al mateix temps, l'FMI també apunta a que el creixement serà més desigual. En aquest sentit, diverses economies avançades han presentat uns creixements reduïts durant el primer trimestre d'enguany.

Per als països avançats, l'FMI revisa una dècima a la baixa les previsions de creixement per enguany, fins al 2,4 %- malgrat mantenir les dels EUA- a causa de les reduccions de les previsions a la zona euro, al Japó i al Regne Unit. Per al 2019, el creixement previst es manté en el 2,2 %.

A les economies emergents i en desenvolupament, l'FMI preveu que no hi haurà canvis destacables en l'evolució del PIB, i manté el creixement esperat en el 4,9 % per al 2018 i en el 5,1 % per al 2019. L'organisme no ha modificat les previsions de la Xina i Rússia, però redueix les de l'Índia i l'Amèrica llatina.

Un context econòmic positiu però menys favorable que uns mesos enrere, amb desequilibris i riscos notables

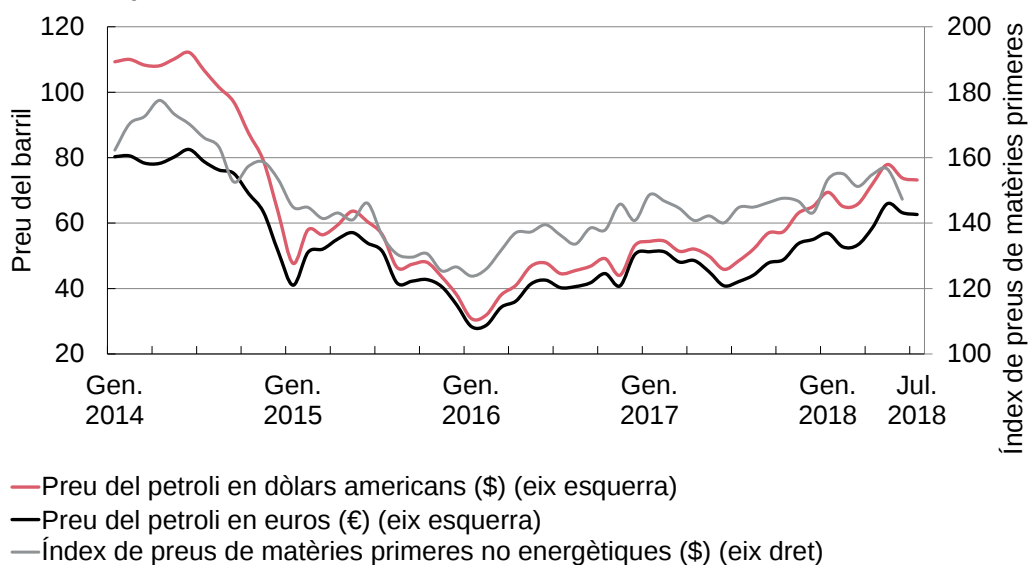
Les previsions segueixen sent relativament positives, tant per a les economies avançades com per a les emergents i en desenvolupament. Es detecten, però, riscos creixents que fan més probable que les estimacions es revisin a la baixa, cosa que ja s'ha fet en diversos països pel comportament observat durant el primer trimestre.

Les tensions comercials han afegit riscos a curt termini però també a mitjà i llarg, ja que aquesta situació pot afectar negativament la recuperació econòmica i alterar les decisions d'inversió, amb els efectes sobre la productivitat que això pot comportar. Les tensions geopolítiques també són significatives. En aquest context, les condicions dels mercats financers es mantenen força estables i acomodaticies a les economies avançades, però augmenten els riscos de que hi hagi canvis sobtats en aquest àmbit.

Pel que fa a l'evolució del preu del petroli, durant els primers mesos del 2018 ha seguit la tendència a l'alça, de manera que s'han assolit nivells propers als 80 dòlars per barril. Aquesta escalada s'ha frenat en les últimes setmanes per diversos motius, en què destaca l'increment de la producció per part d'Aràbia Saudita, però caldrà esperar per veure si és un canvi de tendència com apunten les previsions a mitjà termini. Les conseqüències d'aquesta situació no són homogènies, ja que l'escalada de preus del petroli ha afavorit els països exportadors (de manera que

les seves previsions de creixement són més optimistes), mentre que en el cas dels importadors de cru, la inflació prevista afegeix dificultats econòmiques i això s'ha traduït en revisions a la baixa.

Evolució del preu del barril de petroli Brent i del preu de les matèries primeres

*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 19 de juliol de 2018.

Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Empresa.

L'economia dels EUA presenta el millor comportament entre les principals economies avançades i creixerà un 2,9 % el 2018

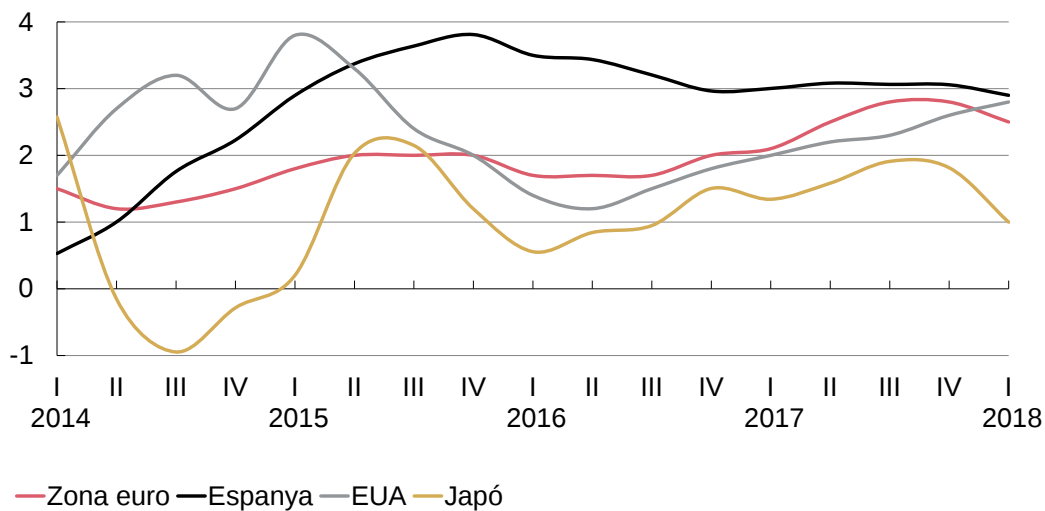
Després de les revisions a l'alça que es van produir durant l'hivern i primavera en les previsions de creixement dels EUA, en l'actualització de juliol l'FMI manté les estimacions en el 2,9 % per al 2018 i en el 2,7 % per al 2019, el creixement més elevat entre les grans economies avançades. Aquestes bones perspectives coincideixen amb una política fiscal expansiva en forma d'incentius que va alterar els fluxos d'inversió estrangera el 2017 i que enguany està accelerant la primera economia mundial.

El primer trimestre el PIB dels EUA va créixer un 2,8 % interanual, el ritme més elevat des del 2015. En el moment de tancament d'aquest document no es disposa de les dades del segon trimestre però diversos indicadors apunten a que el ritme de creixement seguirà sent significatiu, en la línia de les previsions apuntades. L'índex PMI d'IHS Markit mostra com les manufactures han mantingut un creixement robust, tot i que les taxes de creixement han estat relativament moderades, mentre que els serveis presenten un comportament més dinàmic.

Els EUA es troben en situació de plena ocupació i això podria provocar un increment dels salaris, tot i que moderat. Això, juntament amb un creixement reduït de la productivitat, pot incrementar els costos

laborals unitaris. La política fiscal expansiva afegirà pressió a un dèficit públic elevat, que seguirà incrementant l'alt nivell de deute. Per contra, el proteccionisme creixent de la política comercial afegeix incerteses sobre l'economia nord-americana i internacional, especialment en els sectors més afectats per les mesures adoptades per les grans potències econòmiques mundials.

Creixement interanual del PIB (%)

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis

El PIB del Japó creixerà a un ritme més moderat, de l'1,0 %

L'FMI revisa a la baixa el creixement econòmic del Japó previst per al 2018 en dues dècimes, fins a l'1,0 %, que és el mateix ritme d'augment que el 2016, però en canvi és set dècimes inferior al del 2017. Aquesta revisió s'explica per la caiguda intertrimestral del PIB del primer trimestre, que reflecteix la manca de dinamisme de la demanda interna. S'espera que el PIB es recuperi al llarg de l'any gràcies a una millora del consum privat, de la demanda externa i de la inversió.

La Xina creixerà un 6,6 % enguany, seguint amb la tendència de moderació gradual, mentre que l'Índia s'accelerarà fins al 7,3%

Les previsions de creixement econòmic de la Xina es mantenen en el 6,6 % per enguany i en el 6,4 % per al 2019, de manera que segueix la tendència a la moderació des d'uns ritmes de creixement molt elevats. Aquest comportament s'explica, en part, per les exigències de regulació – dirigides a moderar l'expansió del crèdit - i per una moderació de la contribució de la demanda externa. Les dades disponibles encara no sembla que reflecteixin cap impacte directe de la guerra comercial iniciada amb els EUA, però sí que es percep una moderació com a conseqüència dels esforços per contenir l'endeutament del país.

D'altra banda, l'FMI ha revisat a la baixa les previsions econòmiques de l'Índia en una dècima el 2018 (7,3 %) i en 3 dècimes per al 2019 (7,5 %) pels efectes sobre la demanda derivats de l'encariment del petroli i per la necessitat de contenir l'oferta monetària davant una inflació elevada.

La recuperació dels preus de les matèries primeres afavoreix les economies exportadores, però l'efecte és dispar

Les economies llatinoamericanes incrementaran enguany el ritme de creixement en relació amb el 2017 (quan va ser d'un 1,3 %), però menys del previst uns mesos enrere, ja que es revisa a la baixa en quatre dècimes la previsió de creixement per al 2018 (1,6 %) i en dues dècimes el del 2019 (2,6 %). L'augment dels preus de les matèries primeres afavoreix els països exportadors, però al mateix temps es detecten elements negatius en alguns països de la regió: la necessitat de fer ajustos financers a Argentina; els conflictes laborals i incerteses polítiques al Brasil; o les tensions dins la NAFTA en el cas de Mèxic.

Rússia és una de les economies que s'ha vist afavorida per l'encariment dels productes energètics però l'FMI no preveu canvis en el creixement econòmic previst per al 2018 (1,7 %) i per al 2019 (1,5 %), ja que les sancions comercials contrarestaran l'efecte positiu dels preus de les matèries primeres.

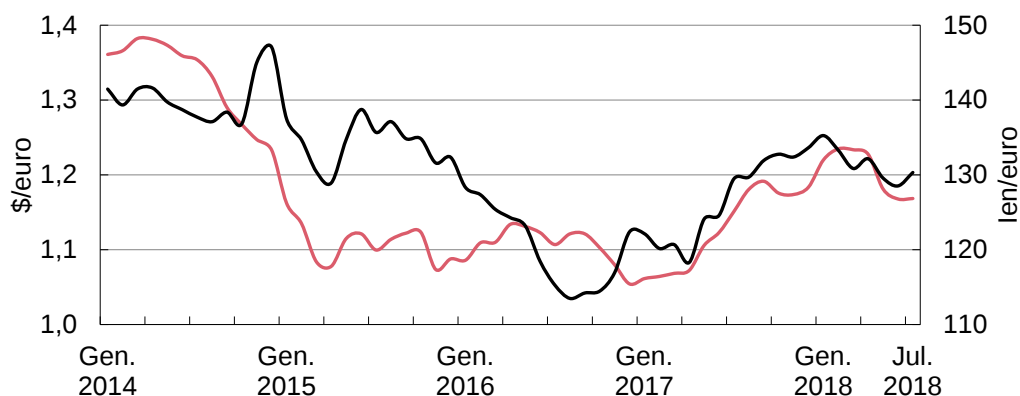
A l'Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan les perspectives són de millora, i per aquest motiu l'FMI revisa a l'alça les previsions per al 2018 (3,5 %) i 2019 (3,9 %). L'impacte positiu de l'encariment de les matèries primeres es veurà parcialment compensat per les consolidacions fiscals necessàries en diverses economies i pels conflictes geopolítics.

A l'Àfrica subsahariana l'encariment de les matèries primeres permetrà uns ritmes de creixement elevats durant el període 2018-2019.

A la zona euro, la moderació en el primer trimestre redueix les seves previsions de creixement fins al 2,2 % per al 2018

L'FMI recupera la previsió de creixement per a la zona euro d'enguany que va realitzar el gener (2,2 %) de manera que rectifica l'augment que havia fet l'abril. L'organisme rebaixa les previsions per a la majoria d'economies europees. Per al 2019 la previsió d'increment del PIB es revisa a la baixa en una dècima, fins a l'1,9 %.

Evolució del tipus de canvi de l'euro

—\$/euro (eix esquerre) —len/euro (eix dret)

*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 24 de juliol de 2018.

Font: Banc d'Espanya.

Previsions de creixement econòmic a la zona euro

(% de variació interanual del PIB)

	2017	Projeccions		Diferència amb les projeccions de maig	
		2018	2019	2018	2019
Irlanda	7,8	5,6	4,0	-0,1	-0,1
Malta	6,4	5,4	5,0	-0,4	-0,1
Eslovènia	5,0	4,4	3,5	-0,3	-0,1
Eslovàquia	3,4	3,9	4,2	-0,1	0,0
Xipre	3,9	3,6	3,3	0,0	0,0
Estònia	4,9	3,5	2,7	-0,2	-0,1
Luxemburg	2,3	3,5	3,3	-0,2	-0,2
Letònia	4,5	3,3	3,2	0,0	-0,1
Lituània	3,8	3,1	2,6	0,0	-0,1
Espanya	3,1	2,8	2,4	-0,1	0,0
Països Baixos	2,9	2,8	2,5	-0,2	-0,1
Àustria	3,0	2,8	2,1	0,0	-0,1
Finlàndia	2,6	2,8	2,2	0,3	-0,1
Portugal	2,7	2,2	2,0	-0,1	0,0
Zona Euro	2,4	2,1	2,0	-0,2	0,0
Alemanya	2,2	1,9	1,9	-0,4	-0,2
Grècia	1,4	1,9	2,3	0,0	0,0
Bèlgica	1,7	1,7	1,6	-0,1	-0,1
França	2,2	1,7	1,7	-0,3	-0,1
Itàlia	1,5	1,3	1,1	-0,2	-0,1

Font: Comissió Europea (juliol de 2018).

Les previsions de juliol de la Comissió Europea (CE), publicades pocs dies abans que les de l'FMI, ja havien avançat aquesta revisió a la baixa de les previsions de creixement. Concretament la CE preveu que el 2018 la zona euro veurà créixer el seu PIB un 2,1 %, dues dècimes menys del que preveia el maig. Aquesta rebaixa es produeix a la majoria d'economies, i és especialment rellevant a Alemanya (1,9 % previst per enguany, quatre dècimes menys que les previsions de maig) degut a la caiguda del consum públic i de la demanda externa; a França es preveu un creixement d'un 1,7 % (tres dècimes menys) per la caiguda de les exportacions i la inversió; i a Itàlia es pronostica un 1,3 % (dues dècimes menys que l'anterior previsió) també a causa del comportament de les exportacions i de la inversió, a més de les incerteses polítiques. Així doncs, aquestes tres economies seguiran creixent per sota de la mitjana de la zona euro (2,1 %). Espanya tornarà a ser l'economia amb un creixement més elevat entre les grans de la zona euro (2,8 %, malgrat també veure rebaixades les previsions una dècima). De cara al 2019, la Comissió Europea manté la previsió de creixement per a la zona euro en un 2,0 %.

En els últims mesos, alguns indicadors d'activitat a la zona euro havien mostrat debilitat, malgrat mantenir el signe positiu de forma generalitzada. En el cas de l'índex PMI, les dades provisionals del juny d'enguany mostren una recuperació a la majoria de països considerats.

El canvi de tendència de l'euro, que s'ha depreciat durant la primera meitat del 2018, podria afavorir el dinamisme exportador en un context de tensions comercials

D'altra banda, després de l'apreciació de l'euro en relació amb el dòlar i el ien durant el 2017, la moneda comunitària s'ha depreciat durant la primera meitat del 2018. Aquest canvi de tendència afavoreix la competitivitat internacional de les economies europees en un context d'incerteses comercials, però també encareix productes estratègics com el petroli, que ja està veient incrementats els seus preus en dòlars.

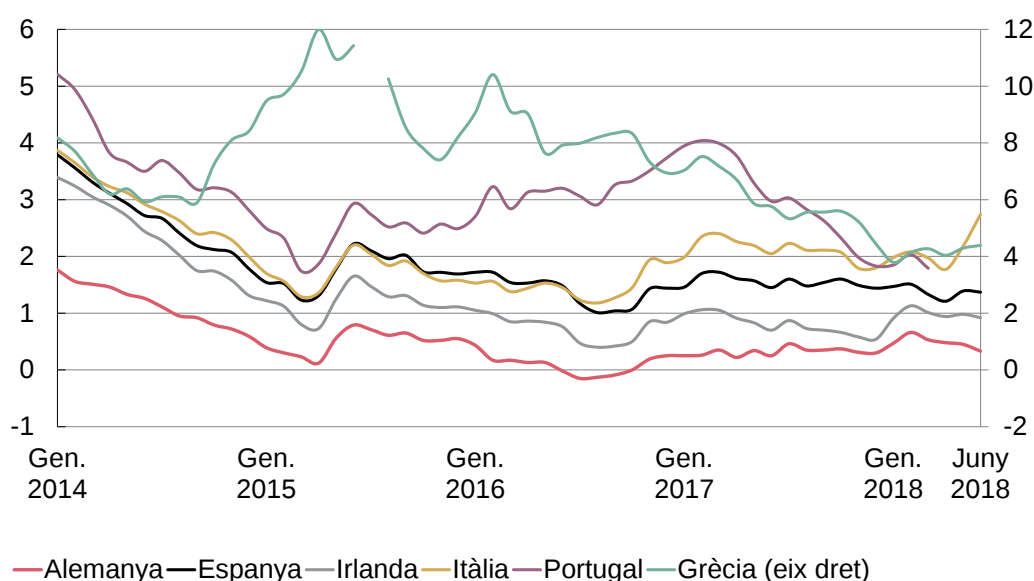
La Reserva Federal continua apujant tipus mentre que el BCE anuncia reduccions en la compra d'actius

La Reserva Federal segueix amb la política d'increments de tipus i, durant la primera meitat de l'any, ja ha realitzat dues revisions, fins a una forquilla de l'1,75-2,00 %. Després d'aquests dos increments se n'esperen dos més durant el 2018. Els nivells d'atur en mínims, les pressions inflacionistes, les perspectives de creixement econòmic positives i la política fiscal expansiva podrien accelerar la velocitat en

l'alça dels tipus. Però d'altra banda, la incertesa derivada de l'escalada proteccionista en matèria comercial i el risc d'alentiment després del fort creixement actual actuen com a contrapunt.

Per contra, el Banc Central Europeu es reafirma en el plantejament de no incrementar els tipus fins, com a mínim, mitjans del 2019. D'altra banda, les compres d'actius que fins ara eren de 30.000 milions d'euros mensuals, es reduiran fins als 15.000 milions a partir d'octubre, i s'acabaran el desembre. Per tant, el BCE reduirà el signe expansiu de la seva política monetària però de forma progressiva.

Evolució del rendiment del deute públic a 10 anys (%)

Font: BCE.
Nota: el BCE no va publicar la dada de Grècia corresponent al juliol de 2015, perquè durant aquell mes s'estava negociant el tercer programa d'ajuda financera d'aquest país.

Els rendiments del deute públic es van mantenir força estables durant el 2017, amb tendència a la baixa a Irlanda i especialment a Portugal i Grècia. En la primera meitat del 2018, les incerteses polítiques a Espanya i especialment a Itàlia han fet repuntar les primes de risc d'aquestes economies, alhora que el bo alemany ha tornat a rendiments inferiors després del lleuger repunt a principis d'enguany.

El PIB espanyol mantindrà un creixement robust però més moderat

El Fons Monetari manté les previsions de creixement per a l'economia espanyola en el 2,8 % per enguany i 2,2 % de cara al 2019, malgrat la rebaixa força generalitzada a la majoria d'economies avançades. D'altra banda, la Comissió Europea, en les seves previsions de juliol ha rebaixat una dècima el creixement del PIB espanyol per al 2018, fins al 2,8 %. Cal tenir en compte, però, que l'estimació del maig era la més

optimista entre els principals organismes internacionals i que la revisió a la baixa ha estat generalitzada al conjunt d'Europa. La Comissió considera que l'entorn serà menys favorable, però que la millora dels salaris reals impulsarà el consum privat. S'espera que la inflació augmenti fins a la tardor i que l'efecte s'allargui en el cas de la inflació subjacent.

Malgrat que encara no es disposa de l'estimació del PIB espanyol per al segon trimestre que elabora l'INE, els indicadors disponibles apunten a que es mantindrà el ritme de creixement intertrimestral proper al 0,7 % (que es correspondria amb una taxa interanual al voltant d'un 2,8 %) i que, per tant, la moderació prevista per a l'economia espanyola serà gradual al llarg de l'any.

Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

(% de variació anual, excepte si s'indica el contrari)

	2017	Projeccions	
		2018	2019
PIB	3,1	2,7	2,4
Demanda interna ¹	2,8	2,5	2,2
Despesa del consum final privat ²	2,4	2,4	1,8
Despesa del consum de les administracions públiques	1,6	1,5	1,3
Formació bruta de capital fix	5,0	4,2	4,2
Demanda externa ¹	0,3	0,2	0,2
Exportació de béns i serveis	5,0	4,6	4,8
Importació de béns i serveis	4,7	4,5	4,6
Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament respecte a la resta del món (% del PIB)	2,0	1,6	1,6
Deflactor del PIB	1,0	1,4	1,7
Ocupació laboral ³	2,8	2,4	2,0
Taxa d'atur (% de la població activa)	17,2	15,2	13,4

¹ Contribució al creixement del PIB.

² Inclou llars i institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

³ En termes equivalents a temps complet.

Font: INE i Banc d'Espanya (juny de 2018).

Les últimes previsions per a l'economia espanyola elaborades pel Banc d'Espanya, publicades el juny, apunten a que el PIB augmentarà un 2,7 % enguany, sense canvis respecte de les previsions realitzades el març. Així doncs, l'organisme espanyol considera que l'escalada de preus del petroli i els conflictes comercials a nivell global no afectaran de manera molt significativa a l'economia espanyola. S'espera que el creixement es basi principalment en la demanda interna, mentre que l'externa tindrà una contribució molt reduïda, amb una moderació en l'augment de les exportacions i de les importacions.

Els indicadors més recents de l'economia espanyola també apunten a una situació favorable. L'índex PMI indica una tendència positiva especialment als serveis, amb una ocupació que creix a taxes elevades, i amb un creixement de l'activitat comercial i de les noves comandes, de manera que la tendència s'espera que segueixi positiva a curt termini. Per contra, l'encariment del petroli està afegint pressió a la inflació.

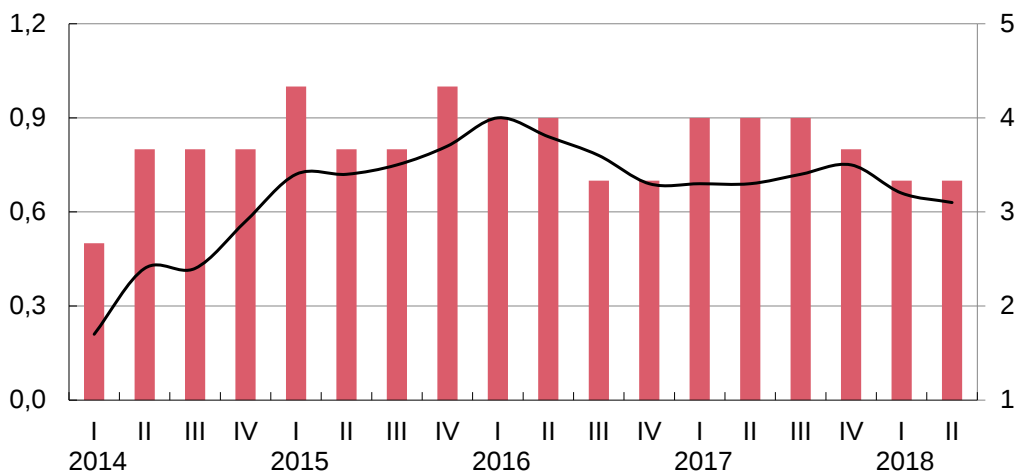
2.

El producte interior brut

El segon trimestre del 2018 el PIB creix un 0,7% intertrimestral, mentre que el creixement interanual es modera lleugerament, fins a un 3,1 %

Els darrers mesos l'activitat econòmica a Catalunya ha seguit mostrant un ritme robust, però una mica més moderat que el 2017. L'avanç trimestral del PIB, que elaboren conjuntament l'Idescat i el Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, mostra que en el segon trimestre del 2018 l'economia catalana ha avançat un 0,7 % intertrimestral, de manera que es manté la taxa d'augment que es va registrar el primer trimestre (cal tenir en compte que l'Idescat ha revisat les dades del primer trimestre). En termes interanuals, el creixement es modera des d'un 3,2 % el primer trimestre fins a un 3,1 % el segon trimestre del 2018.

Evolució del PIB de Catalunya

■ % de var. intertrimestral (eix esquerre) — % de var. interanual (eix dret)

Font: Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Les dades del segon trimestre confirmen que el creixement de l'economia catalana continua relativament fort, més alt que a la zona euro i també superior a Espanya (que creixen amb dades del primer trimestre un 2,5 % i un 3,0 % interanual respectivament; les estimacions apunten que el seu creixement interanual del segon trimestre serà una mica més moderat). En aquest sentit, el creixement econòmic a Catalunya presenta una certa normalització després dels

forts ritmes de creixement que s'han registrat des de finals del 2013. Així doncs, aquest ritme d'augment més contingut seria més coherent amb el creixement potencial a llarg termini. D'altra banda, el perfil de creixement del PIB català durant els dos primers trimestres d'enguany estaria en línia amb les previsions per a l'economia catalana per al conjunt del 2018, que projecten un augment del PIB d'un 2,9 %, dins d'un context de desacceleració suau a la zona euro i a l'economia espanyola.

El creixement una mica més moderat s'explica en part per factors externs, com l'augment del proteccionisme, l'encariment del petroli i el to menys expansiu de la política monetària

Alguns factors externs expliquen en part aquest escenari de creixement més moderat a Catalunya i a les economies avançades. Com ja s'ha comentat, les perspectives sobre el comerç mundial són ara menys favorables que fa uns mesos, per l'augment del proteccionisme protagonitzat especialment pels EUA. L'encariment del petroli també implica un element desfavorable per a les economies importadores (com l'economia catalana). Finalment, tot i que la política monetària segueix amb un to molt relaxat, l'orientació menys expansiva podria moderar el creixement de la inversió i el consum.

Producte interior brut de Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2017	2017			2018	
	Mitjana anual	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre ^R	2n trimestre ^A
Agricultura	-3,1	-3,5	-4,9	-4,2	-2,5	-0,8
Indústria	4,9	4,0	5,2	6,4	4,9	4,4
Construcció	4,7	3,5	5,3	6,4	5,9	5,7
Serveis	2,9	3,0	2,8	2,6	2,6	2,5
PIB pm	3,4	3,3	3,4	3,5	3,2	3,1
PIB pm (% de variació intertrimestral)	-	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7

^A Dades d'avanç.

^R Dades revisades.

Font: avanç del PIB, Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda; la resta de dades, Idescat.

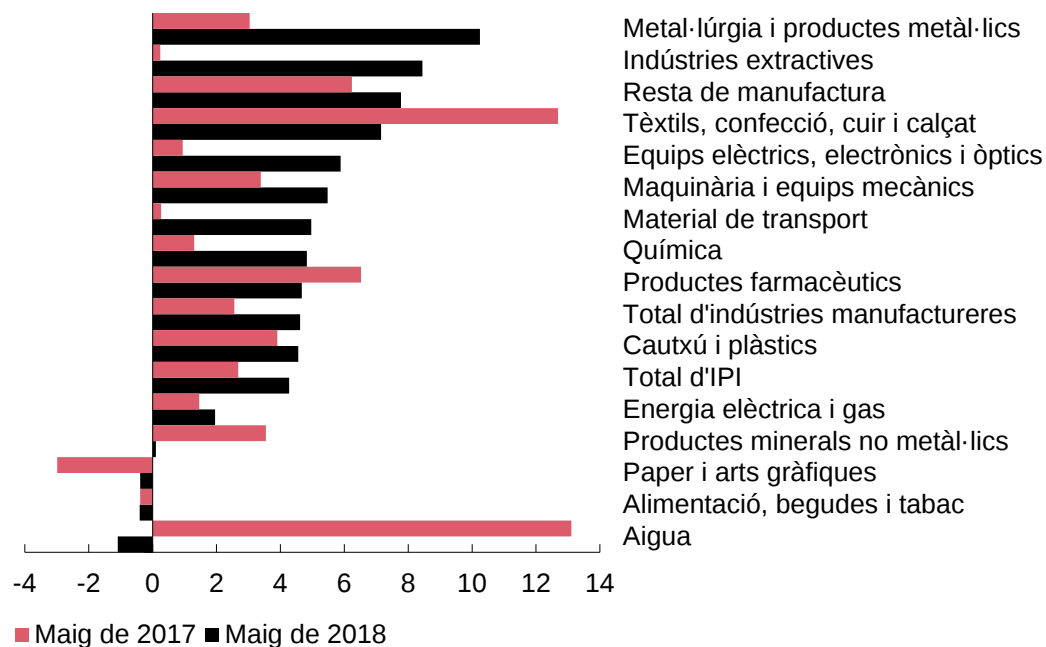
D'altra banda, la creació neta de llocs de treball ha seguit amb una evolució favorable a Catalunya durant el segon trimestre, amb un creixement notable en el nombre d'afiliats a la Seguretat Social (3,1 % interanual), i també en l'ocupació (2,7 %), mesurada per l'EPA. D'igual manera, els indicadors de clima i confiança empresarials es mantenen en nivells relativament alts, tot i que una mica menys favorables que fa un any, quan es van registrar nivells màxims, tant pel que fa a la situació del segon trimestre com quant a expectatives de cara al tercer trimestre.

El VAB del sector industrial creix un 4,4 % interanual el segon trimestre

El sector industrial manté una forta expansió des de l'any 2014, de manera que el seu pes en l'economia s'està recuperant aquests anys. Durant l'any 2018 el seu creixement interanual s'ha desaccelerat lleugerament, i passa d'un 4,9 % el primer trimestre a un 4,4 % el segon, però amb un avanç encara molt elevat i que supera el 4 %. La indústria recolza el seu avanç en l'activitat exportadora i en la demanda interna, si bé l'augment una mica més moderat de les exportacions durant els últims mesos, en comparació amb el seu fort augment del 2017, pot haver alentit una mica l'expansió del sector.

Evolució de la producció industrial

(Mitjana mòbil dels darrers 12 mesos, % de variació interanual)

Font: Idescat i INE.

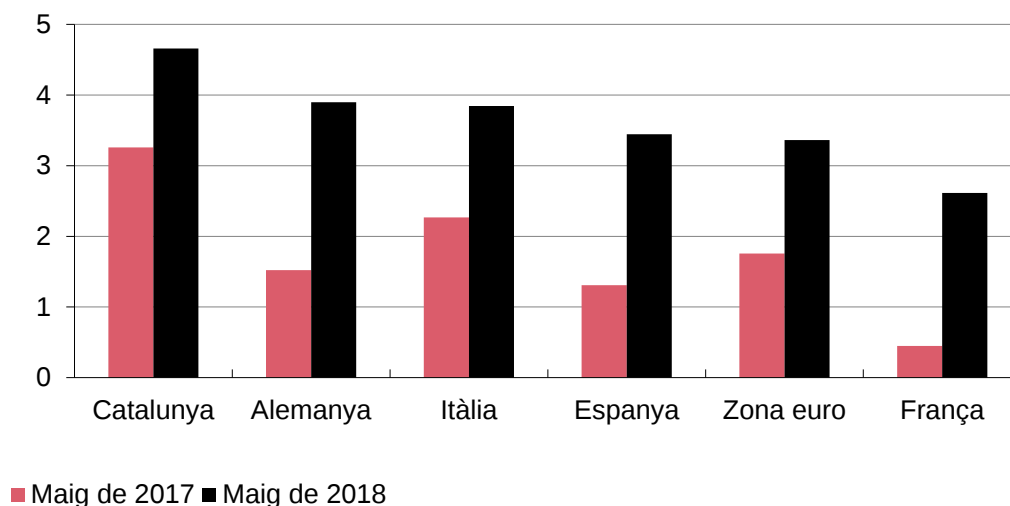
La producció industrial a Catalunya (en mitjana mòbil de dotze mesos fins al maig d'enguany) registra un creixement interanual positiu a la major part de les branques industrials, excepte en la distribució d'aigua, a la indústria d'aliments, begudes i tabac, i en el paper i arts gràfiques. A més, bona part de les branques presenten un creixement de la producció industrial més dinàmic que els increments que mostraven fa un any. Les branques amb un creixement més intens són la metal·lúrgia i productes metàl·lics, les indústries extractives i el tèxtil i confecció.

La producció industrial segueix creixent a Catalunya amb més intensitat que a la zona euro

Durant els quatre últims anys el dinamisme de la indústria a Catalunya ha estat molt rellevant, i ha registrat un creixement força més intens que a la zona euro i als seus principals països. El diferencial de creixement va ser especialment ampli entre 2014 i 2016, però durant l'últim any i mig també ha continuat creixent per sobre. A Catalunya la producció industrial, mesurada en mitjana dels dotze darrers mesos fins al mes de maig, creix un 4,7 % anual, superior als increments d'Alemanya (3,9 %), de la zona euro (3,4 %), d'Espanya (3,4 %) i França (2,6 %). En general, totes les grans economies de la zona euro han experimentat un augment de la producció industrial més elevat que el corresponent al mateix període del 2017.

Evolució de la producció industrial a la zona euro

(mitjana mòbil dels darrers 12 mesos, % de variació interanual)

Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

La construcció continua donant mostres de fortaleza durant el segon trimestre, amb un creixement interanual d'un 5,7 %

El sector de la construcció manté una expansió notable, amb un creixement d'un 5,7%, el més intens d'entre els grans sectors, i tan sols una mica inferior (dues dècimes menys) al creixement interanual del trimestre previ. Cal recordar que, tot i que la recuperació del sector està en marxa des del 2015, els nivells de producció i el pes del sector sobre el total del VAB (d'un 4,8% l'any 2017) estan per sota de la mitjana històrica. La reactivació del sector també es palesa en l'augment sostingut de l'ocupació (l'afiliació a la Seguretat Social del sector avança el segon trimestre a un ritme d'un 5,1 % interanual).

Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics

(nombre d'habitatges nous)

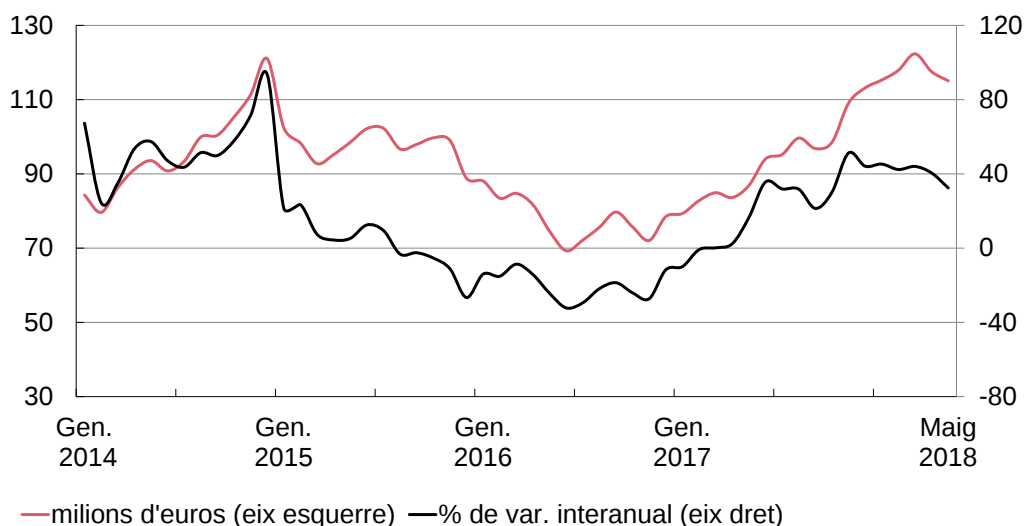
	Nombre	% de variació interanual
2006	125.506	15,0
2008	26.452	-68,8
2014	3.635	51,4
2015	5.423	49,2
2016	7.489	38,1
2017	10.091	34,7
2018 (gener-abril)	-	3,4

Font: Ministeri de Foment.

L'activitat de la construcció es recolza sobretot en la gradual recuperació de la construcció d'habitatges. Alguns indicadors del sector d'habitatge mostren un to força positiu, com ara les compravendes d'habitatge (que augmenten més d'un 20 % anual fins al maig) i també els preus de venda dels habitatges nous, que han incrementat un 7,9 % interanual el primer trimestre (tot i que s'han frenat una mica en comparació amb l'augment del segon semestre del 2017). D'altres indicadors, com els visats de nova construcció, presenten una evolució més continguda, amb un creixement modest (d'un 3,4 % anual) durant els primers quatre mesos del 2018.

Evolució de la licitació oficial

(mitjana mòbil de 12 mesos)

Font: Ministeri de Foment.

Pel que fa a l'obra civil, durant el 2017 es va produir un creixement significatiu de la licitació oficial (va augmentar un 44,2 %), tot i que amb uns nivells absoluts encara força baixos (als nivells de l'any 2014). Els primers mesos del 2018 la licitació oficial ha mantingut un creixement notable (mesurat en mitjana mòbil dels dotze darrers

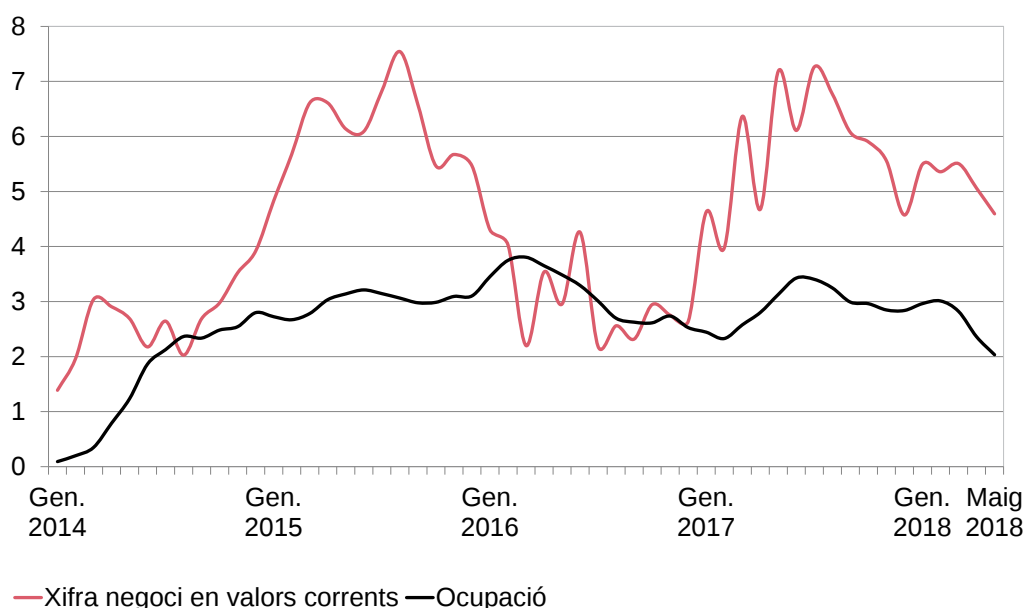
mesos), però més suau que durant 2017. La licitació de les administracions territorials (Generalitat i administració local) és la que protagonitza el gruix de l'augment, mentre que la licitació estatal presenta un creixement reduït (que, amb tot, contrasta amb la reducció del 2017).

El sector de serveis creix un 2,5 % interanual el segon trimestre

Segons les dades de l'avanç del segon trimestre, el sector serveis manté un avanç notable (2,5 % interanual), una dècima inferior al creixement interanual del trimestre previ, i també una mica per sota dels creixements registrats durant 2016 i 2017. L'evolució del sector serveis és d'especial rellevància per l'elevat pes que té sobre el conjunt de l'economia, de manera que el seu creixement determina en bona mesura l'evolució del PIB.

Entre els indicadors del sector, l'indicador d'activitat dels serveis (IASS) proporciona informació sobre la xifra de negoci de les empreses de serveis de mercat. Aquest indicador va mostrar un alentiment en la segona meitat del 2017, i posteriorment va millorar el primer trimestre del 2018. Els mesos més recents, tot i que continua amb un creixement positiu, de nou dona certs senyals de desacceleració en el seu ritme. Per subsectors, tots mostren creixements anuals positius en aquest indicador, però el comportament més dinàmic correspon a les activitats administratives, seguides de les activitats professionals, científiques i tècniques.

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis
(variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

Font: INE.

L'afiliació a la Seguretat Social al sector serveis segueix amb un avenç substancial, però en el conjunt del segon trimestre el seu creixement (d'un 3,2% interanual) ha estat més moderat que en trimestres anteriors, en particular als serveis de mercat, mentre que el creixement de l'afiliació a les branques més relacionades amb els serveis de no-mercat s'ha mostrat relativament fort.

La despesa turística continua amb un creixement significatiu, però d'altres indicadors turístics mostren xifres desfavorables

Durant el 2017, els indicadors turístics van mostrar un comportament molt positiu, amb un increment substancial en la despesa turística (d'un 10%, segons dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu) i en el nombre de turistes estrangers (5,3%), tot i que el quart trimestre de l'any es va enregistrar una lleu reculada. El primer trimestre del 2018 va detectar-se un to de millora, però els mesos més recents alguns indicadors turístics donen noves mostres de feblesa, amb l'excepció de la despesa turística. Durant el primer semestre del 2018 les pernoctacions del turisme estranger presenten una variació anual pràcticament nul·la (-0,1% anual), mentre que les pernoctacions de turisme estatal (dels catalans i de les persones de la resta de l'Estat) accentuen la caiguda ja iniciada el 2017. Pel que fa al nombre de turistes estrangers, fins al mes de maig ha disminuït un 2,1% en comparació amb el mateix període del 2017. En canvi la despesa del turisme estranger creix un 6,7% anual en els cinc primers mesos del 2018.

Indicadors del sector turístic

(% de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Pernoctacions hoteleres (gener-juny 2018)		
Turisme total	-1,8	-0,2
Turisme estatal	-5,6	-0,2
Turisme estranger	-0,1	-0,3
Turisme estranger (gener-maig 2018)		
Nombre de turistes	-2,1	2,0
Despesa turística	6,7	4,1

Font: INE

Tot i aquesta evolució feble d'alguns indicadors turístics, cal tenir en compte que es parteix d'uns nivells molt alts, i que els anys més recents s'han experimentat creixements intensos difícils de repetir. Al mateix temps, el fet que la despesa turística total hagi augmentat els últims anys per sobre del nombre de turistes també pot estar suggerint un augment de la qualitat del turisme rebut.

Els primers mesos del 2018 tant la demanda interna com l'externa han seguit registrant una aportació positiva al creixement

Pel costat del demanda, només es disposa de dades fins al primer trimestre del 2018 (i per tant, no estan encara revisades per l'Idescat, a diferència de les dades pel costat de l'oferta). Cal recordar que el 2017 el creixement del PIB va mantenir un patró equilibrat, amb contribucions positives per part de gairebé tots els components de la demanda i de l'oferta. Aquest és un dels trets que diferencia aquesta recuperació d'altres períodes d'expansió econòmica, quan el model més habitual era el creixement basat en una expansió excessiva de la demanda interna i amb una contribució negativa del saldo exterior.

Durant el primer trimestre de 2018, el creixement econòmic va seguir comptant amb una contribució positiva de la demanda interna i del saldo exterior. Val a dir que l'aportació del saldo exterior va ser inferior a la del trimestre anterior (a causa de la reducció en el saldo amb l'estranger), però en canvi supera a les contribucions del segon i tercer trimestre del 2017. Les exportacions de béns i serveis a l'estranger van presentar un augment una mica més moderat que el 2017 (del 4,4 % interanual en volum), mentre que les importacions es van incrementar un 4,7 %.

Evolució del PIB de Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2017	2017			2018
	Mitjana anual	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre
Demanda interna	3,1	3,2	3,6	2,7	3,1
Despesa en consum de les llars	2,4	2,7	3,0	2,0	3,2
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	2,4	2,5	2,8	3,3	4,0
Formació bruta de capital ²	5,6	5,3	6,2	3,9	2,0
Béns d'equipament i altres actius	5,4	4,5	6,4	3,4	0,2
Construcció	5,1	5,9	4,9	3,9	4,2
Saldo exterior ^{3, 4}	0,7	0,5	0,3	1,1	0,6
Saldo amb l'estranger ⁴	1,0	1,8	-0,2	0,9	0,2
Exportacions de béns i serveis	6,3	7,2	6,0	5,8	4,4
Importacions de béns i serveis	4,4	3,1	7,7	4,1	4,7

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴ Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

Dins dels indicadors disponibles del segon trimestre sobre el consum privat, els senyals que proporcionen són de signe desigual. Així, les matriculacions de turismes presenten un creixement força intens, d'un 8,1 %, encara que una mica menys que el que es registrava el primer trimestre. També l'indicador de confiança del consumidor que elabora la Comissió Europea mostra una millora de la confiança a Espanya el segon trimestre del 2018, en comparació amb el trimestre anterior. En canvi, el comerç al detall, després de la millora del primer trimestre, torna a mostrar un tendència de descens moderat a Catalunya amb dades fins al mes de maig. En aquest sentit, cal tenir en compte que aquest índex no considera el comerç electrònic, de manera que el pes creixent d'aquest tipus de comerç també podria estar afectant l'evolució d'aquest indicador. D'altra banda, el creixement robust de l'ocupació durant el segon trimestre, tot i que una mica més contingut que en els darrers anys, també impacta positivament en la renda de les llars i en el seu consum.

Indicadors de demanda (% de variació interanual)

	Matriculacions		
	Comerç al detall	Turismes	Vehicles de càrrega
2017			
2n trimestre	-0,5	6,0	2,3
3r trimestre	-0,3	6,1	1,3
4t trimestre	-1,5	8,0	-0,8
2018			
1r trimestre	1,6	11,4	5,6
2n trimestre	-	8,1	14,4

Font: INE i Direcció General de Trànsit.

Pel que fa a l'evolució de la inversió, la matriculació dels vehicles de càrrega mostra un creixement molt dinàmic el segon trimestre (d'un 14,4 % anual). En d'altres indicadors, com les importacions de béns d'equipament, la informació només arriba al primer trimestre, i assenyala un cert descens, tendència que caldrà veure si es confirma els propers mesos. D'altra banda, les favorables condicions financeres també són un factor que continua recolzant l'evolució de la inversió, tot i l'escenari menys positiu previst per a l'economia de la zona euro. Pel que fa a la inversió en construcció, la consolidació de la recuperació del sector i el to positiu de bona part dels indicadors d'activitat suggereixen que el seu comportament ha continuat sent expansiu.

En relació al comportament de la demanda exterior, com es comenta en el capítol tres d'aquesta publicació, durant els cinc primers mesos del 2018 el creixement de les exportacions de béns ha estat més

moderat que en l'any 2017. Les importacions han crescut a un ritme notable, tant en preus corrents com en termes constants. Caldrà esperar a disposar de les dades del mes de juny i de les estimacions que faci l'Idescat en la seva comptabilitat trimestral, per valorar millor l'aportació del component exterior. Pel que fa al comportament del comerç exterior de serveis, com ja s'ha comentat abans, alguns indicadors turístics mostren una evolució més feble que la registrada els últims anys, però en canvi la despesa turística total manté un creixement molt substancial (d'un 6,7 %).

3.

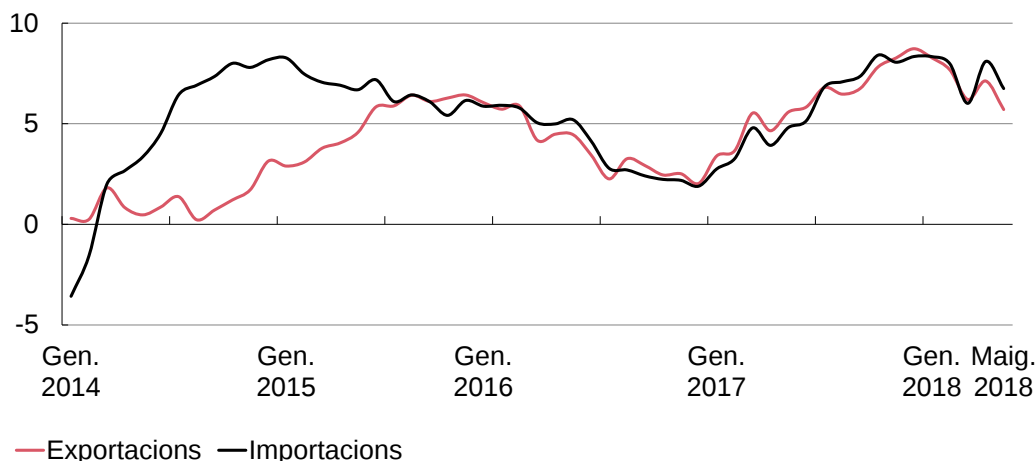
El comerç exterior

Les exportacions de béns mantenen una evolució positiva i augmenten un 3,3 %

Enguany, les exportacions catalanes de béns continuen mantenint una dinàmica positiva, tot i mostrar un ritme menor al de l'any 2017. En l'acumulat de gener a maig creixen un 3,3 % en preus corrents respecte els mateixos mesos de l'any anterior. L'any 2017 les exportacions catalanes de béns es van accelerar, assolint una taxa de variació interanual del 8,7 %. El bon moment del sector exterior català queda de manifest si es considera que entre el 2009 i el 2017 les exportacions catalanes van augmentar un 70,9 % en valors corrents. El creixement més moderat de les exportacions catalanes s'explica en part per l'evolució també més continguda del comerç mundial. Mentre que l'any 2017 el comerç mundial de béns i serveis va accelerar-se (va créixer un 5,1 % segons l'FMI), i això va beneficiar el sector exterior català; de cara a aquest any les expectatives són menys optimistes. De fet, l'FMI en el seu informe de juliol revisa a la baixa el creixement del comerç mundial previst per 2018, i apunta a un augment del 4,8 % (tres dècimes menys que en la previsió d'abril). Aquest resultat té com a causes principals l'encariment del petroli, l'increment dels conflictes geopolítics i, sobretot, l'augment de les tensions comercials, fruit de la nova política exterior dels EUA i de les respostes que està desencadenant en altres països.

Pel que fa a les importacions, les dades dels cinc primers mesos del 2018 mostren una acceleració, fins a un creixement del 6,5 % interanual en valors corrents. Aquesta acceleració es fa més evident quan es consideren les dades en termes de volum. Tot i que no es disposa d'aquesta informació per a Catalunya, es pot fer una aproximació a partir de l'evolució dels preus del comerç de l'economia espanyola (augmenten un 2,3 % interanual en el cas de les exportacions i un 1,8 % en el de les importacions). De manera que el creixement de les importacions catalanes fins al maig en termes de volum se situa al voltant del 4,7 %, mentre que el de les exportacions seria d'un 1,0 %.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger (mitjana mòbil de 12 mesos, % de variació interanual)

Nota: dades en valors corrents.

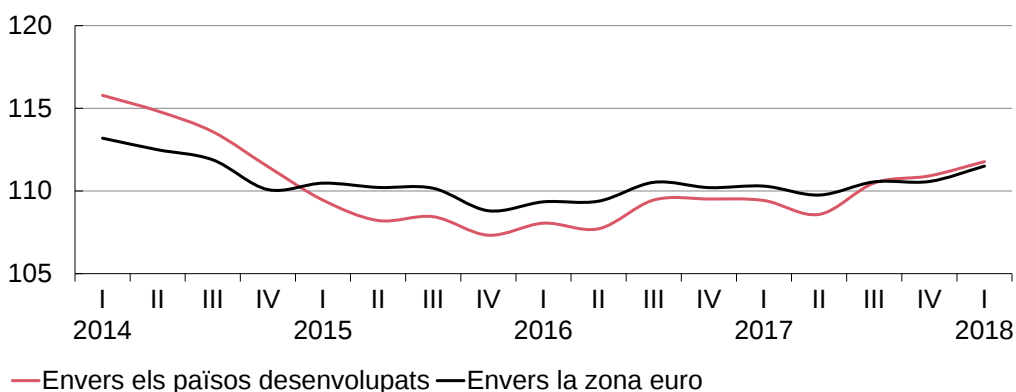
Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

La competitivitat-cost recula lleument

La competitivitat-cost (amb dades a nivell estatal i valorada en termes de costos laborals unitaris relatius de les manufactures i tipus de canvi) va mantenir una tendència clarament favorable des de l'inici de la crisi tant respecte dels països desenvolupats com envers la zona euro (de fet va ser un dels factors que va empènyer a l'alça el creixement de les exportacions). L'any 2016 la millora de la competitivitat es va frenar perquè l'evolució a la baixa dels costos laborals relatius va anar també en aquesta línia, mentre que el 2017 la competitivitat envers els països de la zona euro i els països desenvolupats va empitjorar lleument. La pèrdua de competitivitat envers els països desenvolupats va tenir també un component negatiu causat per l'apreciació del tipus de canvi de l'euro.

Índex de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura i tipus de canvi

(dades de l'economia espanyola; índex 1999 = 100)

Nota: l'increment de l'índex indica pèrdua de competitivitat.

Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions destinades als mercats de la UE són les que més augmenten

En un primer semestre caracteritzat per la depreciació de l'euro enfront de dòlar, paradoxalment, les exportacions als mercats comunitaris han crescut lleugerament més que les adreçades als països de fora de la UE. Aquesta tendència contrasta amb la de l'any 2017, quan la principal contribució al creixement exportador provenia dels mercats extracomunitaris. Els cinc primers mesos del 2018, les exportacions a la UE creixen un 3,8 %.

Entre els principals socis comercials a la UE, les exportacions que més creixen són les dirigides a Portugal (6,5 % anual), mentre que destaca la caiguda d'un 3 % de les exportacions a Itàlia. Fora de la UE, el bon to de les exportacions als EUA mostrat el 2017 canvia radicalment de dinàmica, en part per l'anticipació a les noves restriccions aranzelàries. Creixen força les exportacions a l'Amèrica llatina (8,1 %) i especialment les exportacions classificades com a la resta del món (8,6 %). Tot i això, sorprèn la caiguda de les exportacions a la Xina (-5,4 %).

Exportacions de béns per àrees i països (valors corrents, % de variació interanual)

	2017	Gener-maig del 2018
Unió Europea	7,2	3,8
França	2,8	3,3
Alemanya	7,3	2,8
Itàlia	6,6	-3,0
Portugal	7,0	6,5
Regne Unit	3,1	5,2
Resta d'Europa	12,5	5,1
Suïssa	6,5	3,5
Amèrica del Nord	20,7	-13,7
EUA	21,2	-11,3
Amèrica llatina	7,9	8,1
Resta del món	10,5	8,6
Japó	5,1	-3,5
Xina	17,7	-5,4
Total	8,7	3,3

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Les branques exportadores mostren un comportament desigual, amb el sector de l'automoció, com a principal motor del dinamisme exportador

La millora de les exportacions per sectors ha deixat de ser generalitzada, tot i que l'evolució en conjunt continua sent positiva. El principal sector exportador català, la indústria química, ha augmentat les vendes a l'estranger un 3,3 % anual fins al mes de maig, i el sector de l'automoció torna a créixer amb força, assolint un 17,6 %, i esdevé la principal contribució al creixement (contrasta amb el creixement moderat al conjunt de l'Estat, del 2,7 %). Destaca també l'evolució negativa en diverses branques productives, algunes d'elles amb un pes notable en el conjunt exportador, com són la indústria alimentària (-4,4 %) o les manufactures de consum (-0,4 %).

Exportacions per sectors econòmics (gener-maig del 2018)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	-4,4	-0,6
Productes energètics	-4,2	9,4
Matèries primeres	5,1	10,5
Semimanufactures no químiques	4,7	7,0
Productes químics	3,3	3,0
Béns d'equipament	0,2	0,0
Automoció	17,6	2,7
Béns de consum durador	-0,9	2,0
Manufactures de consum	-0,4	3,5
Altres	3,5	5,5
Total	3,3	2,8

Font: AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Les exportacions d'alt contingut tecnològic disminueixen

Des del 2014, les exportacions de més contingut tecnològic han crescut significativament, per damunt de la mitjana de productes industrials. Com a conseqüència d'aquests comportaments les exportacions d'alt contingut tecnològic han guanyat pes des del 2014, i el 2017 van representar un 10,8 % del total de les exportacions industrials. Amb dades només del primer trimestre del 2018, però, l'evolució ha estat negativa (-4,4 %), sobretot per la reculada conjuntural de les exportacions farmacèutiques, que havien crescut de manera molt significativa en la darrera dècada. Les exportacions de productes de nivell tecnològic mitjà alt, on s'hi inclouen els vehicles, són les que més augmenten, un 7,3 %. D'altra banda, les de tecnologia mitjana baixa

retrocedeixen un -1,5 %, després d'haver-se accelerat el seu avenç el 2017 fins al 27,9 % (per l'exportació de productes derivats del petroli). Finalment, els productes de baixa tecnologia van augmentar les vendes un 0,3 %.

Exportacions de productes industrials per nivell tecnològic

(valors corrents, % de variació interanual)

	2017	1T2018
Nivell tecnològic alt	9,0	-4,4
productes farmacèutics	4,3	-5,2
productes informàtics, electrònics i òptics	21,2	-1,8
altres	13,4	-53,3
Nivell tecnològic mitjà alt	5,4	7,3
productes químics	9,0	2,9
materials i equips elèctrics; maquinària i vehicles	3,2	9,5
altres	10,4	15,4
Nivell tecnològic mitjà baix	27,9	-1,5
cautxú i matèries plàstiques, productes minerals no metàl·lics i metal·lúrgia	12,5	3,0
productes metàl·lics	3,2	1,9
altres	122,1	-13,9
Nivell tecnològic baix	6,1	0,3
productes alimentaris, tèxtils, cuir i calçat, fusta i paper	5,6	-1,0
altres	12,2	15,9
Total de productes industrials	8,9	2,9

Font: Idescat, a partir de dades del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Les importacions augmenten un 6,5 % fins al maig

Les importacions mostren durant els primers cinc mesos de l'any un creixement important, del 6,5 % anual, que continua en la línia del 2017. Així doncs, s'ha produït un increment en el dèficit en el comerç de béns amb l'estranger (que contrasta amb el superàvit comercial de béns i serveis amb l'estranger que mostren les dades de comptabilitat). L'aproximació realitzada a partir de l'evolució del preu de les importacions estatals mostra, com abans s'ha indicat, una evolució de les importacions en termes constants al voltant del 4,7 %.

Les importacions del sector de l'automoció han estat en valors corrents un 17,5 % superiors al mateix període de 2017 i les de la indústria química un 11,1 %. Destaca també l'increment de les importacions de productes energètics i semimanufactures no químiques (d'un 11,7 % i 9,7 %, respectivament). En canvi, per sota de la mitjana es troben les importacions de branques destacades com les manufactures de

consum o els béns de consum durador, tot i la bona marxa de la demanda interna. Les importacions de béns d'equipament es redueixen un 0,6 %.

A Espanya les importacions totals fins al maig creixen un 4,4 %, també per sobre de l'evolució de les exportacions (2,8 %), fet que suposa una eixamplament del dèficit comercial espanyol. El patró de creixement per branques és més homogeni que el català i, en termes de volum, destaca l'augment del sector químic del 7,2 %. En el cas de les importacions d'automoció, l'evolució també és més moderada que a Catalunya (6,9 %).

Importacions per sectors econòmics (gener-maig del 2018)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	2,2	3,2
Productes energètics	11,7	7,1
Matèries primeres	4,0	11,8
Semimanufactures no químiques	9,7	7,5
Productes químics	11,1	7,2
Béns d'equipament	-0,6	1,1
Automoció	17,5	6,9
Béns de consum durador	-1,8	2,0
Manufactures de consum	-1,9	-1,6
Altres	27,2	2,3
Total	6,5	4,4

Font: AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

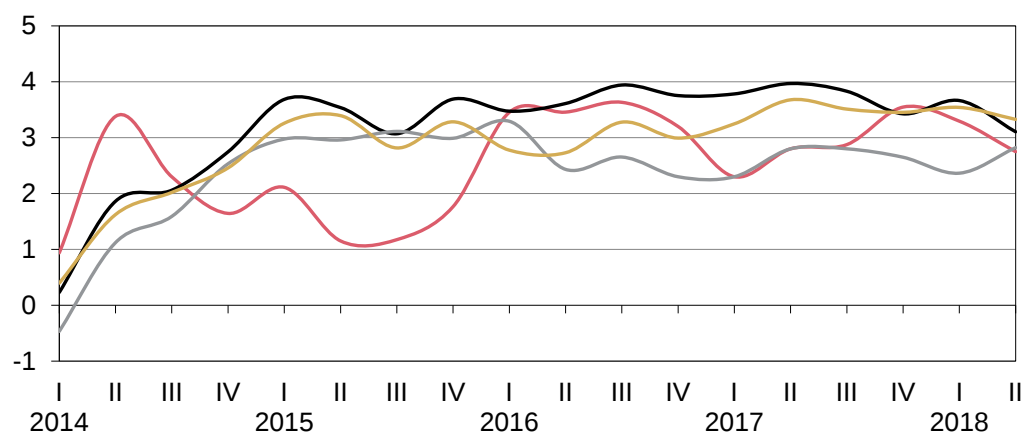
4.

Mercat de treball

El creixement de l'ocupació continua sent intens a Catalunya (2,7 % interanual segons l'EPA), però una mica inferior al ritme que presentava durant el 2017

Els darrers mesos l'ocupació ha seguit amb una evolució força positiva a Catalunya. D'una banda, l'afiliació a la Seguretat Social manté un augment molt substancial el segon trimestre, d'un 3,1% interanual, però inferior al ritme del trimestre passat (3,7 %). D'altra banda, les dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA) del segon trimestre del 2018 mostren un augment de l'ocupació d'un 2,7 % interanual, una mica inferior a l'increment del primer trimestre (3,3 %), i per sota del creixement mitjà de l'ocupació EPA durant l'any 2017 (2,9 %). L'enquesta mostra que en termes absoluts l'ocupació ha crescut en 89.900 persones els darrers dotze mesos.

Dinàmica de l'ocupació (% de variació interanual)

- Ocupació a Catalunya (EPA)
- Afiliació a la Seguretat Social a Catalunya
- Ocupació a Espanya (EPA)
- Afiliació a la Seguretat Social a Espanya

Font: Idescat, INE i Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

A Espanya l'ocupació també creix amb força (2,8 % interanual segons l'EPA)

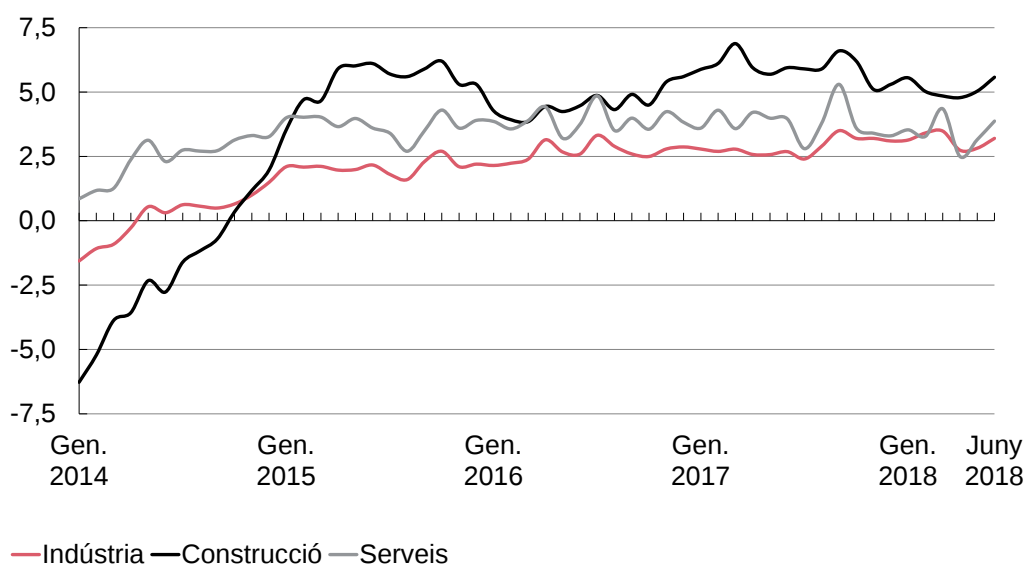
A Espanya l'ocupació també manté l'evolució positiva el segon trimestre, amb un augment d'un 3,3 % interanual de l'afiliació i d'un 2,8 % en el cas de l'ocupació segons l'EPA. Les dades de l'EPA

corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari (només disponibles per a Espanya), mostren com l'ocupació ha accelerat el seu augment durant el segon trimestre, amb un increment intertrimestral d'un 1,0 %, que representa el ritme més intens en els últims tres anys. D'altra banda, aquest fort augment de l'ocupació (igual o més intens que el creixement del PIB) suggereix que el creixement econòmic espanyol és molt intensiu en ocupació, la qual cosa pot conduir a un estancament de la productivitat.

L'afiliació mostra un creixement relatiu intens a la construcció, seguida pels serveis i per la indústria

L'afiliació a la Seguretat Social manté una evolució favorable a tots els grans sectors d'activitat, excepte a l'agricultura (amb un descens d'un 4 % interanual el segon trimestre). Si bé és cert que el ritme d'afiliació és una mica més suau que el 2017 a bona part dels sectors, en general les taxes d'avenç segueixen sent molt significatives. L'increment més intens correspon a la construcció (5,1 % interanual el segon trimestre), seguida pels serveis (3,2 %) i per la indústria (2,9 %). En termes absoluts, la major part de les noves afiliacions es localitzen al sector de serveis, que concentra al voltant del 80 % de l'augment de l'afiliació registrat des del segon trimestre del 2017, ja que és el sector amb més volum d'ocupació.

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors
(% de variació interanual)

Font: Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

A un nivell més desagregat, la informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social permet veure les branques que més han contribuït a l'increment de l'afiliació i quines registren els creixements relatius més

elevats. Durant el segon trimestre destaca especialment l'increment d'un 9,3 % interanual de l'afiliació a les activitats de l'Administració pública i la Seguretat Social, seguit de les activitats sanitàries (4,4 %), l'educació (3,7 %) i les activitats de programació i consultoria informàtica (9,0 %). Dins del sector de serveis també són importants, tot i que de menys magnitud, els increments de l'afiliació en el comerç majorista, les activitats de serveis socials i el transport terrestre. Quant a la indústria, destaca l'increment del 3,7 % interanual de l'afiliació a la indústria alimentària. Hi ha poques branques d'activitat que perdin afiliació en termes interanuals, però destaquen les activitats del personal domèstic a les llars (-3,9 %), les activitats jurídiques i de comptabilitat (-4,4 %) i l'agricultura i la ramaderia (-4,0 %).

Dins la població ocupada, es manté el creixement fort de la població assalariada (3,3 % interanual), mentre que els no assalariats continuen amb una evolució feble

L'augment de l'ocupació sobretot s'està traduint en un creixement de la població assalariada (d'un 3,3 % interanual), en línia amb el que ha passat els últims anys. L'ocupació no assalariada, després d'una millora puntual el primer trimestre, torna a la tendència d'estancament (cau un 0,1 % interanual segons l'EPA). L'altra informació de referència sobre el treball no assalariat són les dades d'afiliació al règim d'autònoms, i també mostren un creixement molt inferior al del règim general (d'un 0,7 % interanual el segon trimestre), tot i que una mica més alt que el que mostra l'EPA.

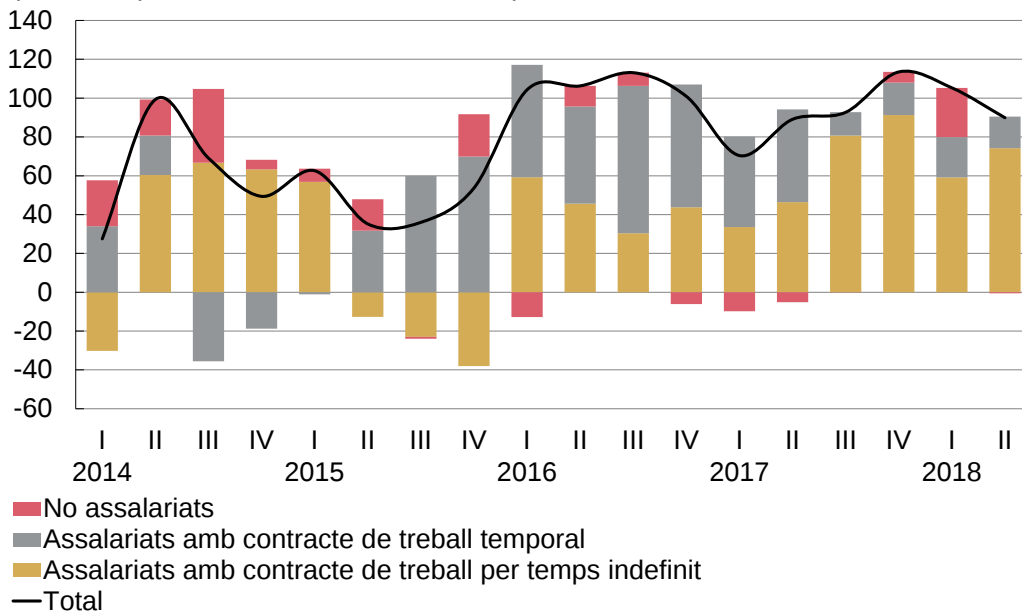
Per tipus de jornada, l'ocupació a temps complet és la que presenta un increment més intens (3 % interanual), si bé la població ocupada a temps parcial accelera una mica el seu augment (d'un 1,2 %) en comparació amb els dos trimestres anteriors. La proporció de treball a temps parcial s'ha situat el segon trimestre del 2018 en un 14,4 %. De fet, des de l'any 2016 no mostra excessives oscil·lacions.

El nombre de persones amb contracte indefinit creix un 3,5 % interanual, i l'ocupació temporal un 2,7 %

Segons l'EPA del segon trimestre, l'ocupació indefinida creix un 3,5 % interanual, per sobre del creixement dels treballadors amb contracte temporal, que s'han desaccelerat una mica en aquest trimestre i augmenten un 2,7 % interanual. En termes absoluts, la major part de la creació neta d'ocupació continua sent indefinida: dels 90.500 llocs de treball assalariats que s'han generat els últims dotze mesos, un 82% són de caràcter indefinit. No obstant això, la taxa de temporalitat (21,6%) continua sent relativament elevada.

Variació del nombre d'ocupats

(milers de persones de variació interanual)

Font: Idescat.

La informació de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) sobre contractes registrats mostra que la primera meitat de l'any 2018 els contractes indefinits registrats en aquestes oficines han augmentat un 10,8 % anual. El nombre de contractes temporals també creix (4,0 %), però per sota de la contractació indefinida, en sintonia amb l'evolució que també assenyalava l'EPA.

La taxa d'ocupació de 16 a 64 anys puja fins a un 69,1 %, un nivell molt similar a la que es registrava a finals de l'any 2008

L'any 2018 la població en edat de treballar manté una evolució a l'alça (cal recordar que va retrocedir durant alguns dels anys de crisi). En particular, el segon trimestre accelera el seu creixement fins a un 1,1% interanual, l'increment més fort des de finals del 2008. De la mateixa manera, la població activa sembla consolidar la seva recuperació (va començar a enregistrar un creixement positiu a la segona meitat del 2017), i s'incrementa un 0,6 % en termes interanuals. La taxa d'activitat de 16 a 64 anys augmenta en aquest trimestre fins a un 78 % (amb un increment que s'ha concentrat en el col·lectiu d'homes), després del descens força pronunciat que havia experimentat el trimestre anterior, però en un context general de taxes d'activitat molt altes al llarg de l'última dècada.

El dinamisme de l'ocupació ha determinat una nova millora en la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys, que se situa en un 69,1 %, 1,1 punts percentuals més alta que la de fa un any, i en nivells ja similars als de finals del 2008 (cal recordar que el màxim històric, superior al 72 %, s'assolia l'any 2007).

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2016	2017	Primer trimestre del 2018	Segon trimestre del 2018
Catalunya				
Població activa (% de variació interanual)	-0,1	0,1	-0,3	0,6
Població ocupada (% de variació interanual)	3,4	2,9	3,3	2,7
Assalariats amb contracte de treball indefinit	2,2	3,0	2,8	3,5
Assalariats amb contracte de treball temporal	12,3	5,5	3,7	2,7
Població en atur	-15,6	-14,6	-20,5	-13,2
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,8	78,6	77,7	78,0
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	66,4	68,0	68,1	69,1
Taxa d'atur (%)	15,7	13,4	12,2	11,4
Homes	14,6	12,5	11,5	10,9
Dones	16,9	14,4	13,0	11,9
Població de 16 a 24 anys	34,3	30,4	29,5	27,4
Taxa de temporalitat (%)	21,2	21,6	20,9	21,6
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	14,2	14,3	14,2	14,4
Espanya				
Població activa (% de variació interanual)	-0,4	-0,4	-0,1	0,5
Població ocupada (% de variació interanual)	2,7	2,6	2,4	2,8
Població en atur (% de variació interanual)	-11,4	-12,6	-10,8	-10,8
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,4	75,1	74,7	75,1
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	60,5	62,1	62,1	63,5
Taxa d'atur (%)	19,6	17,2	16,7	15,3

Font: Enquesta de població activa (EPA), de l'INE

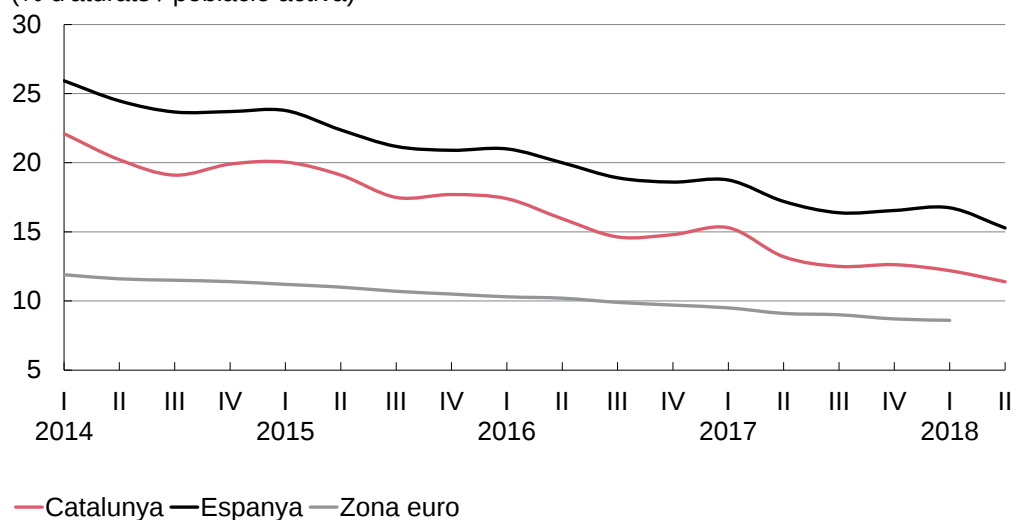
La taxa d'atur disminueix a Catalunya fins a un 11,4 %, el valor més baix des de finals del 2008

A Catalunya la població en atur ha seguit a la baixa, gràcies a la creació d'ocupació, si bé l'increment en la població activa ha fet que el ritme de descens de l'atur (-13,1 % interanual) sigui menys marcat que als dos trimestres anteriors. Així, en termes interanuals la creació d'ocupació ha estat de 89.900 persones, però el nombre d'aturats només s'ha reduït en 65.400 persones, perquè part dels llocs de treball creats han estat ocupats per nous actius (24.500 persones). La taxa d'atur s'ha reduït a Catalunya fins a un 11,4 %, la taxa més baixa des de finals del 2008.

Tot i la millora força generalitzada per col·lectius, la taxa d'atur juvenil (27,5 %) continua sent molt superior a la mitjana de la zona euro (16,8 %)

Per col·lectius, la taxa d'atur es redueix de manera força generalitzada. La taxa d'atur dels homes (10,9 %) continua sent més baixa que la de les dones (11,9 %), però ha baixat menys que la taxa femenina al llarg de l'últim any, perquè el fort augment en la població activa masculina ha moderat el descens de l'atur dels homes. Pel que fa a la taxa d'atur de la població de 16 a 24 anys, que és una de les més altes per col·lectius, se situa en un 27,5 % (3 punts percentuals menys que el segon trimestre del 2017). Tot i la millora dels últims anys, encara resta allunyada de la taxa d'atur juvenil a la UEM (d'un 16,8 % el mes de maig). La taxa d'atur de la població estrangera (un altre dels col·lectius afectats diferencialment per l'atur) ha disminuït fins a un 20,8 %, 3,3 punts percentuals per sota de la taxa que registraven fa dotze mesos. Finalment, la proporció d'atur de llarga durada (d'aquella població aturada que cerca feina des de fa com a mínim un any) s'ha situat en un 47,5 % (fa un any aquesta proporció era d'un 52,3 %). La proporció d'atur de molt llarga durada (cerca de feina durant dos anys o més) s'ha reduït fins a un 29,7 %, el valor més baix en sis anys.

Evolució de la taxa d'atur (% d'aturats / població activa)

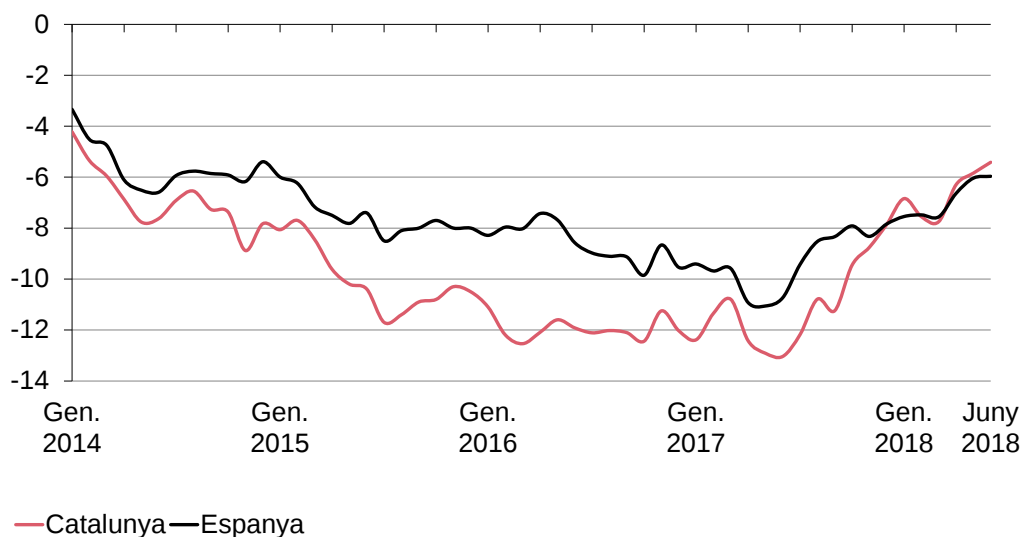
Font: Idescat, INE i Eurostat.

A Espanya la població en atur també segueix la tendència de reducció interanual (cau un 10,8 %). La taxa d'atur espanyola ha baixat fins a un 15,3 %, la més reduïda des del quart trimestre del 2008. Pel que fa a la zona euro, la taxa d'atur se situa el mes de maig en un 8,4 %, també el valor més baix des de l'any 2008. Els països amb una taxa d'atur més reduïda són Alemanya (3,4 % el mes de maig), Països Baixos i Malta (tots dos amb un 3,9 %), mentre que les taxes d'atur més altes tornen a ser les de Grècia (20,2 %, amb dades del mes d'abril) i Espanya.

L'atur registrat el mes de juny cau un 5,4 % interanual

L'atur registrat segueix reduint-se en termes interanuals, tot i que ha moderat el ritme de descens en comparació amb els tres últims anys. De fet, el juny del 2018 es va registrar la caiguda més suau (5,4 %) des del 2014. A diferència dels últims anys, la reducció interanual de l'atur registrat no s'ha intensificat amb la temporada d'estiu. En mitjana del segon trimestre la caiguda ha estat del 5,9 % interanual, menys de la meitat de la caiguda registrada el segon trimestre del 2017 (-12,8 %). No obstant això, la desacceleració de la caiguda de l'atur registrat no es veu confirmada amb les dades d'atur de l'EPA que, com s'ha comentat, mantenen una reducció interanual similar a la dels últims anys. Pel que fa a les dades d'Espanya, l'atur registrat disminueix un 6,0 % interanual el mes de juny del 2018, i també s'observa un descens més moderat que els últims tres anys. La mitjana trimestral registra una caiguda del 6,2 % interanual, la menys intensa des del 2014.

Evolució de l'atur registrat (% de variació interanual)

Font: oficines de treball de la Generalitat i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

5.

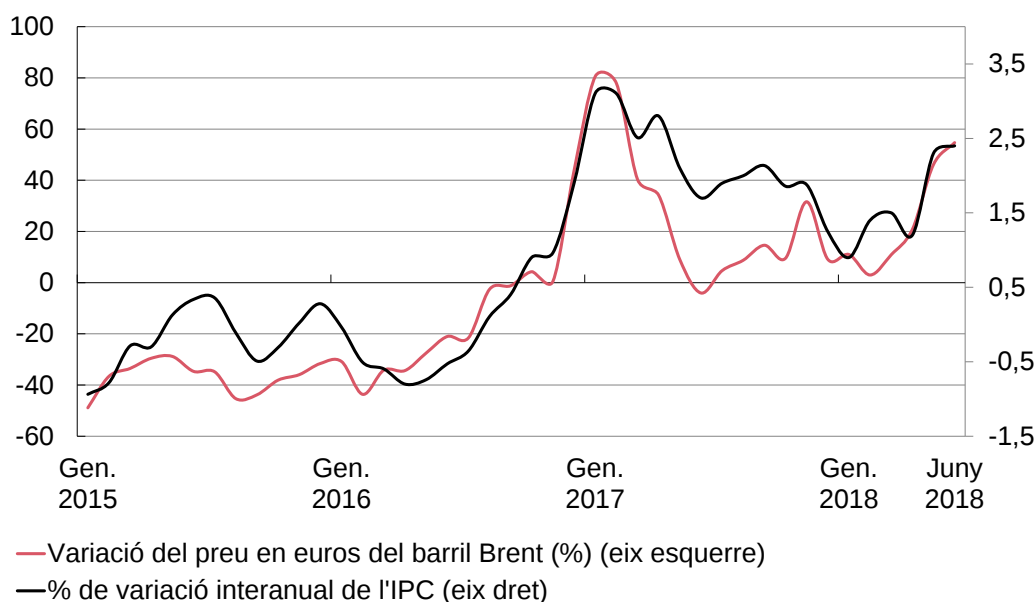
L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

El primer semestre de l'any consolida la trajectòria creixent de l'índex de preus de consum

El creixement de l'índex de preus de consum (IPC) s'ha consolidat durant el primer semestre del 2018. El mes de juny creix un 2,4% interanual, la taxa més elevada des del mes d'abril del 2017. Aquesta pujada de preus està vinculada en bona part a la trajectòria dels preus del petroli, que el mes de juny han arribat als 73,8 dòlars per barril, un preu que no s'assolia des del novembre de 2014. En termes interanuals, el preu del petroli en euros ha incrementat un 63,2 %.

Evolució del preu del petroli i la inflació a Catalunya

Font: INE i Banc d'Espanya.

Els grups de despesa que més s'han encarit en termes interanuals són els transports i els aliments

L'anàlisi per grups confirma l'efecte que els preus dels carburants tenen sobre l'índex de preus de consum. El grup més inflacionista ha estat el dels transports (6,6 %), 4,2 punts percentuals per sobre de l'índex general. El segon grup més inflacionista ha estat el dels aliments (2,7 %), amb augments destacats com el de la fruita fresca (10,4 %). El grup de les begudes, alcohol i tabac s'ha encarit un 2,3 %. Dins d'aquest grup destaca el creixement de la rúbrica de les begudes alcohòliques (5,0 %). Els preus del grup de l'habitatge també han experimentat un creixement destacat (2,3 %), degut principalment a l'encariment del preu de l'electricitat i l'aigua (la rúbrica relativa a la calefacció, enllumenat i distribució d'aigua mostra un creixement interanual dels preus del 4,2 %).

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Catalunya													
Mitjana del 2015	-0,2	1,8	1,1	0,4	-1,5	0,2	0,1	-4,5	-1,8	0,1	1,3	1,0	2,0
Mitjana del 2016	0,1	1,7	0,4	0,7	-3,6	1,0	0,2	-2,0	2,5	-0,6	1,1	1,3	2,0
Mitjana del 2017	2,2	1,7	1,6	0,6	3,2	0,3	1,2	4,7	1,2	1,6	0,9	2,2	1,5
Desembre del 2016	1,9	1,5	1,0	0,9	0,6	0,9	0,2	4,9	3,3	1,6	1,1	1,8	2,3
Desembre del 2017	1,2	2,1	1,4	0,6	0,8	-0,2	1,7	2,7	0,1	-0,8	0,5	1,7	1,2
Abril del 2018	1,2	2,3	2,0	0,9	0,7	0,5	0,0	2,4	2,7	-1,8	0,5	1,8	1,1
Maig del 2018	2,3	2,5	2,2	0,9	2,0	0,5	0,6	5,7	2,2	1,2	0,5	2,1	1,2
Juny del 2018	2,4	2,7	2,3	0,8	2,3	0,5	0,7	6,6	2,1	0,7	0,5	2,1	1,1
Espanya													
Mitjana del 2015	-0,5	1,2	1,4	0,3	-2,1	-0,2	0,1	-4,5	-1,8	-0,4	1,1	0,8	1,6
Mitjana del 2016	-0,2	1,4	0,5	0,6	-4,2	0,2	-0,2	-2,1	2,6	-1,0	0,6	1,1	1,6
Mitjana del 2017	2,0	1,2	1,7	0,5	3,9	-0,4	0,7	4,2	1,3	1,1	0,9	1,9	0,9
Desembre del 2016	1,6	0,8	0,9	0,9	0,8	0,0	-0,1	4,7	3,3	0,5	0,9	1,4	1,9
Desembre del 2017	1,1	1,7	1,7	0,5	1,3	-0,5	0,4	1,9	0,2	-0,6	0,7	1,9	0,7
Abril del 2018	1,1	1,6	2,0	0,8	0,8	0,1	0,1	2,0	2,8	-1,4	0,7	1,6	0,8
Maig del 2018	2,1	2,0	2,1	1,0	2,3	0,1	0,2	5,1	2,4	0,8	0,7	2,0	0,9
Juny del 2018	2,3	2,5	2,2	0,9	2,6	0,1	0,2	6,1	2,2	0,6	0,7	1,7	0,9

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE

A la banda contrària, els grups menys inflacionistes han estat el del parament de la llar i el de l'ensenyament, ambdós amb un 0,5 % i trajectòries molt estables dins del trimestre. El grup del lleure i cultura,

amb un comportament més erràtic, també ha mostrat un creixement interanual de preus molt discret (0,7 %).

Per la seva banda, la inflació subjacent segueix en nivells continguts i per sota de l'1,5 % des de setembre del 2017. El mes d'abril va marcar el mínim del trimestre (1,0 %), i posteriorment s'ha recuperat durant els mesos de maig i juny (1,3 % i 1,2 %, respectivament). Dins de la inflació subjacent, el dels serveis és el grup més inflacionista (1,6 % interanual el mes de juny). El grup de l'alimentació elaborada, begudes i tabac ha mostrat un augment de l'1,5 %, mentre que els béns industrials sense productes energètics, com acostuma a ser habitual, registren un increment de preus molt contingut, del 0,1 % interanual.

Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex de preus sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana del 2015	0,9	1,0	0,5	1,2	2,9	-8,8
Mitjana del 2016	1,1	1,2	0,9	1,1	2,4	-8,3
Mitjana del 2017	1,3	1,8	0,4	1,1	2,8	8,0
Desembre del 2016	1,4	1,9	1,0	0,7	3,0	5,1
Desembre del 2017	0,9	1,1	-0,1	1,6	2,9	2,9
Abril del 2018	1,0	1,0	0,1	2,3	2,4	2,5
Maig del 2018	1,3	1,7	0,3	1,7	3,8	8,1
Juny del 2018	1,2	1,6	0,1	1,5	4,8	10,0
Espanya						
Mitjana del 2015	0,6	0,7	0,3	0,9	1,8	-9,0
Mitjana del 2016	0,8	1,1	0,5	0,8	2,3	-8,6
Mitjana del 2017	1,1	1,6	0,2	0,7	2,6	8,0
Desembre del 2016	1,0	1,6	0,6	0,2	2,1	5,3
Desembre del 2017	0,8	1,3	-0,3	1,2	2,8	2,6
Abril del 2018	0,8	1,1	0,0	1,4	2,0	2,3
Maig del 2018	1,1	1,8	0,0	1,3	3,5	7,8
Juny del 2018	1,0	1,6	-0,1	1,0	5,4	9,9

¹ Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

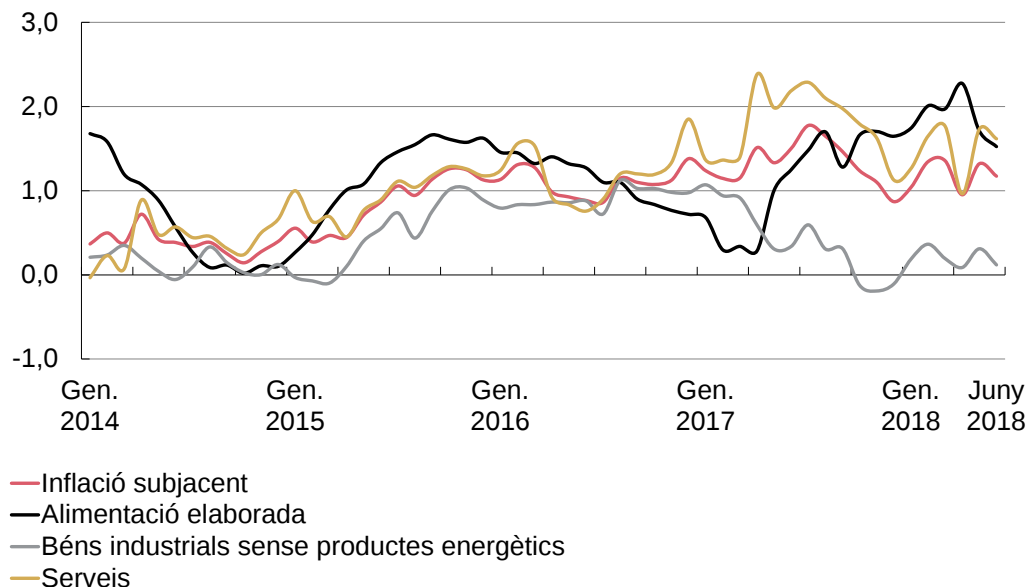
Font: INE

Pel que fa als grups especials que no formen part de la inflació subjacent, destaca el creixement dels productes energètics, que ha passat del 2,5 % el mes d'abril al 10,0 % interanual el juny, en línia amb l'evolució del preu del cru. Els preus de l'alimentació no elaborada

també han experimentat un creixement important en comparació amb dotze mesos enrere, del 4,8 %. Cal tenir en compte que dins d'aquest grup s'hi inclouen la fruita fresca (que s'ha encarit un 10,4 %), els ous (6,8 %) i els llegums i les hortalisses fresques (6,6 %).

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components a Catalunya

(% de variació interanual)

Font: INE.

El diferencial d'inflació entre Catalunya i Espanya es redueix

Després d'un lleuger repunt el primer trimestre de l'any, el segon trimestre el diferencial de la inflació catalana respecte a l'espanyola es redueix, i el mes de juny passa de 0,2 punts percentuals a 0,1. Els grups amb un diferencial més elevat són el de la medicina i el dels transports, amb una diferència de 5 dècimes. Pel que fa al primer grup, destaca el fet que els preus del subgrup relatiu a serveis hospitalaris van créixer interanualment un 1,1 % a Espanya i un 2,6 % a Catalunya, una diferència considerable. Pel que fa als transports, hi ha una diferència important en el subgrup dels serveis del transport, perquè si bé els preus d'aquest subgrup a Espanya van caure un 0,4 % interanual, a Catalunya van créixer un 0,5 %.

A la banda contrària hi trobem el grup de l'habitatge, en què l'increment interanual de preus a Espanya va ser superior a Catalunya en 3 dècimes el mes de juny. Cal recordar que aquest grup no inclou el preu de l'habitatge de propietat, ja que no es considera una despesa de consum, sinó una inversió. Pel que fa al subgrup de lloguer d'habitatge, els lloguers a Espanya van encarir-se un 1,2 % interanual, mentre que a Catalunya ho van fer un 0,8 %.

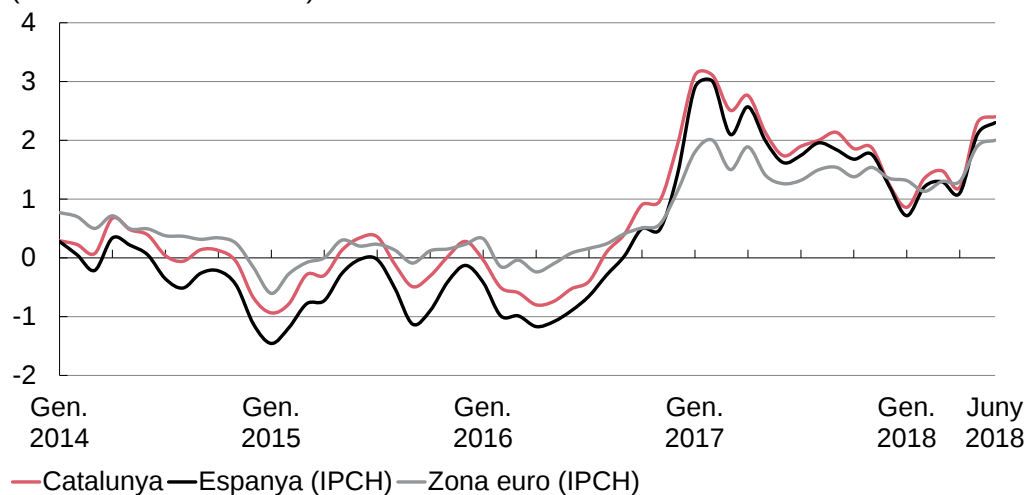
El mes de juny, la inflació subjacent se situa a Espanya en un 1,0% interanual, dues dècimes menys que a Catalunya. Dins de la inflació subjacent, el grup que més diferència ha registrat respecte Catalunya ha estat el de l'alimentació elaborada, begudes i tabac, que ha registrat, a Espanya, un creixement de l'1,0% interanual, és a dir, 5 dècimes per sota de Catalunya. La rúbrica dels olis i els greixos, una de les que té una ponderació rellevant, ha experimentat un creixement notablement diferent a Catalunya (2,4 %) i a Espanya (-1,2 %).

D'altra banda, en els altres dos grups especials que no formen part de la inflació subjacent, trobem una inflació més elevada a Espanya en el grup de l'alimentació no elaborada, amb un diferencial de 6 dècimes, i una tendència contrària en el cas dels productes energètics, on la inflació a Catalunya va registrar un valor més elevat que a Espanya en una dècima.

La inflació a la zona euro experimenta un repunt el mes de juny i se situa en el 2,0 %

Després de mesos d'inflació molt moderada, la zona euro va registrar el mes de juny una inflació interanual del 2,0 %, una taxa que no es registrava des del mes de febrer del 2017. La pujada en els preus del petroli ha incidit també en aquesta trajectòria, perquè el grup de l'energia ha registrat una inflació del 8,0 % a la zona euro. Per la seva banda, la inflació subjacent s'ha mantingut en nivells més moderats, i el juny va tancar amb una taxa interanual de l'1,2%.

Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro (% de variació interanual)

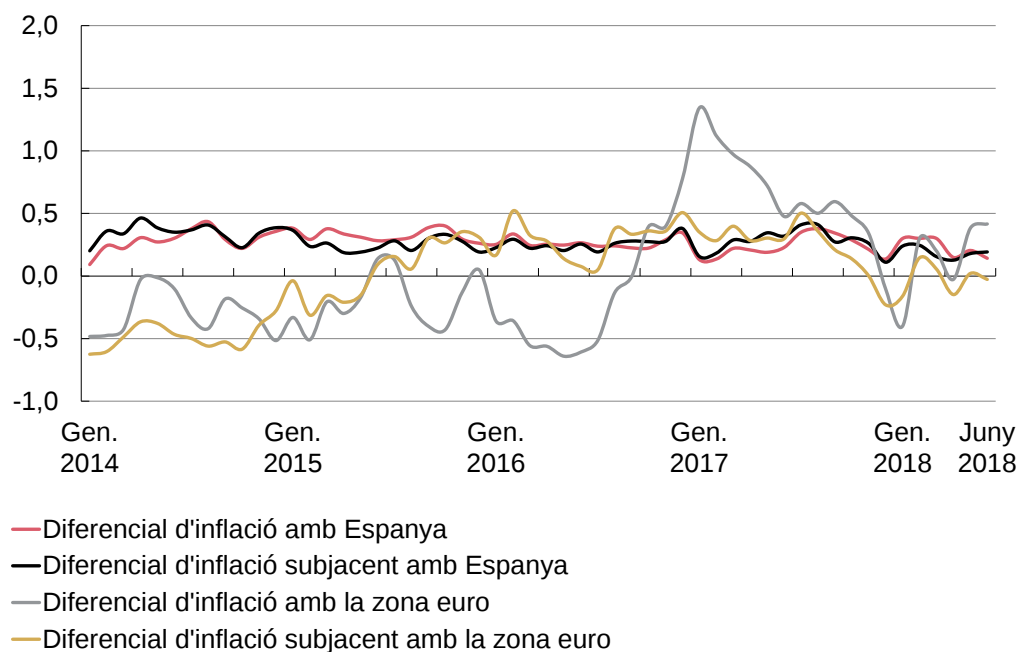
Font: INE i Eurostat.

Per països de la zona euro, destaca el creixement de l'IPC general el juny a Estònia (3,9 % interanual) i Eslovàquia (2,9 %). Els països menys inflacionistes el maig han estat Irlanda (0,7 %) i Grècia (1,0 %).

El diferencial d'inflació entre Catalunya i la zona euro repunta el mes de juny

Després que el diferencial d'inflació amb la zona euro se situés en valors reduïts els mesos de febrer a abril, el mes de juny el diferencial s'ha situat en 0,4 punts. Si bé, com ja hem vist abans, els preus de la zona euro han anat creixent els darrers mesos, l'augment del diferencial es deu, bàsicament, a que la inflació ha crescut amb més intensitat a Catalunya. Pel que fa a la inflació subjacent (que no es veu directament afectada pel preu del petroli), el diferencial entre Catalunya i la zona euro també va ser negatiu els mesos de desembre i gener (-0,2 punts), però febrer i març ja han mostrat altre cop registres en què la inflació catalana ha estat una mica superior a la de la zona euro, en 0,1 punts. El diferencial en el cas de la inflació subjacent és menor aquests mesos, perquè no recullen l'efecte directe de l'encariment del petroli. El mes de juny, la inflació a Catalunya i a la zona euro va ser la mateixa: 1,2 %.

Evolució dels diferencials d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro (punts percentuals)

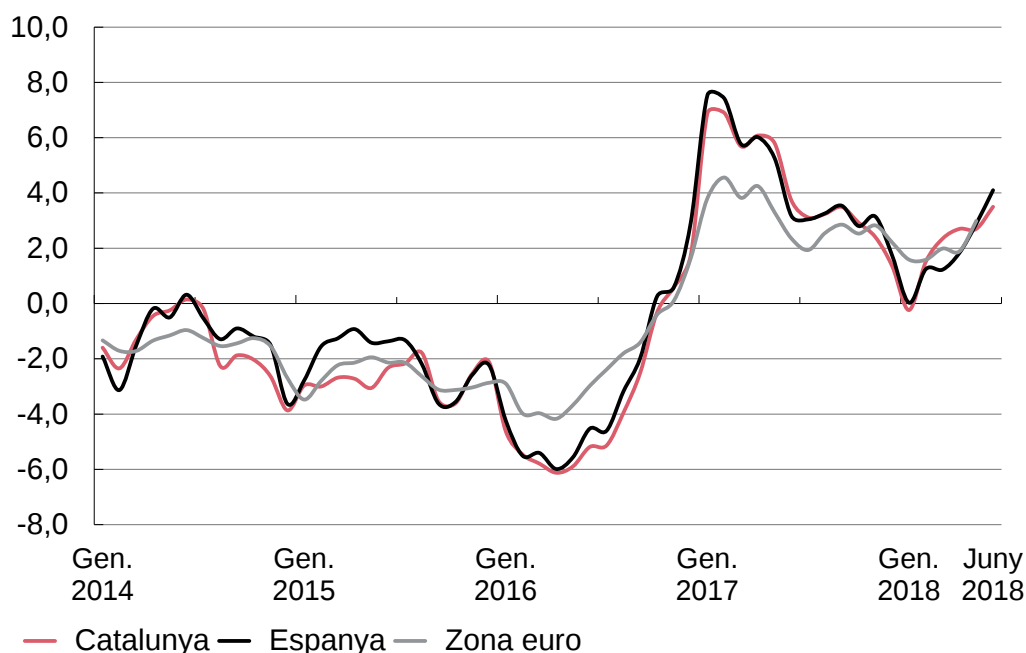
Font: INE.

Els preus industrials s'han anat accelerant fins arribar a un 3,5 % el juny

Després que els preus industrials registressin un creixement interanual negatiu el mes de gener (-0,2%), els mesos posteriors han estat mesos de creixement positiu, i el mes de juny el creixement de l'índex de

preus industrials ha assolit un 3,5 % interanual. Aquesta trajectòria és deguda, en bona part, a l'evolució dels preus del petroli, i concorda amb l'evolució que es va observant en l'índex de preus de consum. L'energia és on s'observa un increment més accentuat el juny (10,6 % interanual), un registre bastant més elevat que el dels béns intermedis (3,8 %), els béns d'equipament (1,0 %), i els béns de consum (0,3 %). Per la seva banda, els preus industrials a Espanya han crescut un 4,1 % interanual el juny, sis dècimes més que a Catalunya. El creixement del preu de l'energia (12,1 %) ha estat superior a Espanya que a Catalunya, mentre que el creixement dels preus dels béns de consum (-0,5 %), els dels béns d'equipament (0,8 %), i el dels béns intermedis (3,3 %) han estat més modestos. Pel que fa a la zona euro les dades arriben fins el maig, i mostren com els preus industrials es van encarir un 3,0 % interanual, cinc dècimes per sota del creixement de juny a Catalunya i 1,1 punts percentuals per sota de la dada espanyola.

Evolució de l'índex de preus industrials (% de variació interanual)

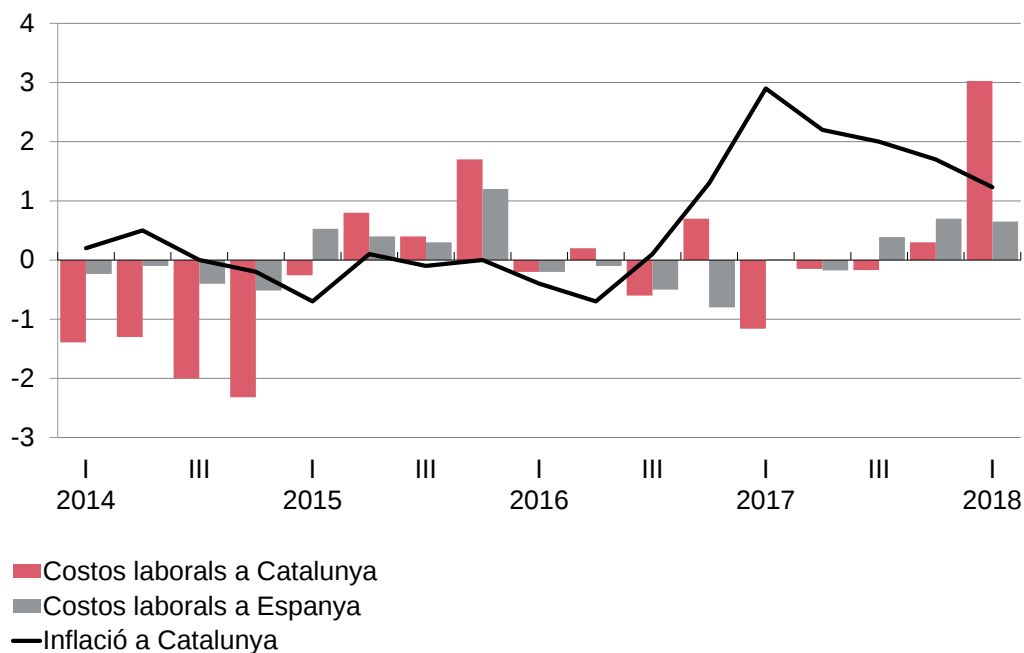
Font: INE i Eurostat.

5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals

El cost laboral va augmentar un 3,0 % interanual el primer trimestre del 2018, impulsat per l'increment en algunes activitats del sector de serveis

Segons l'enquesta trimestral del cost laboral, el cost laboral per treballador i mes del primer trimestre del 2018 va repuntar amb molta intensitat, amb un avenç del 3,0 % interanual, fins als 2.669 euros. Aquest increment es concentra en algunes activitats del sector de serveis. En aquest primer trimestre, la inflació (d'un 1,8 % interanual) va ser inferior a l'evolució del cost laboral, de manera que el poder adquisitiu del factor treball va reprendre el creixement després de sis trimestres en retrocés.

Costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

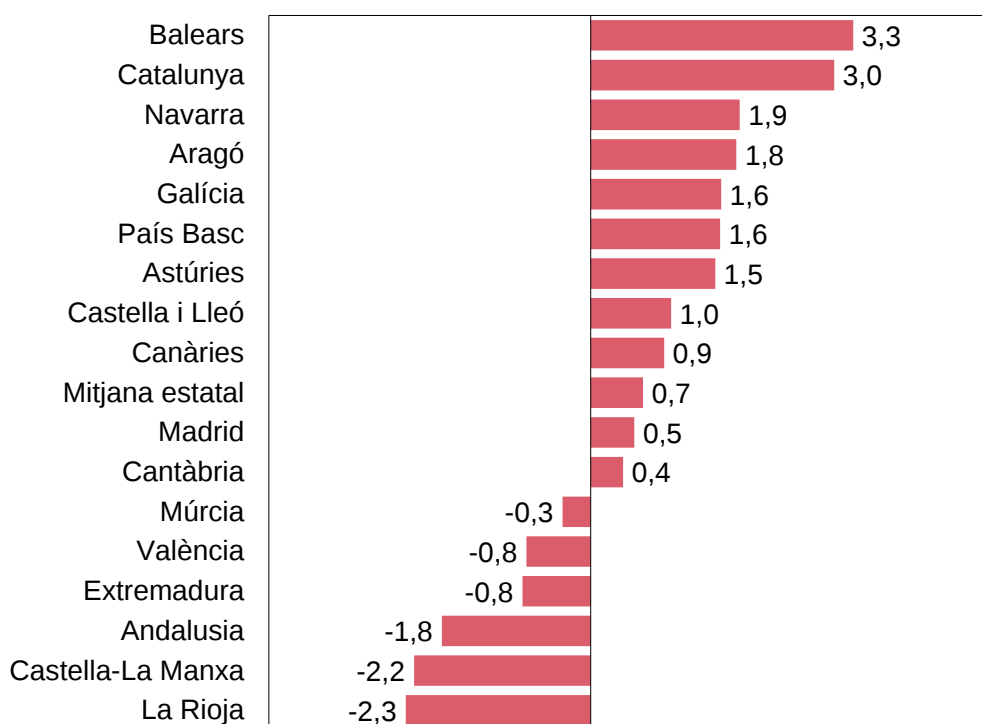
En el conjunt de l'Estat, el cost laboral va augmentar un 0,7 % el primer trimestre i es va situar en 2.498 euros mensuals per treballador. Les dades corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari (només disponibles per a Espanya) mostren un augment molt similar, del 0,6 % interanual.

L'anàlisi regional de l'evolució dels costos laborals durant el primer trimestre del 2018 mostra comportaments diferenciats, amb un ventall que va d'un retrocés dels costos del 2,3 % a La Rioja, del 2,2 % a

Castella-La Manxa i de l'1,8 % a Extremadura, a creixements del 3,3 % a les Balears i del 3,0 % a Catalunya.

Entre els components del cost laboral, la part salarial (un 74,2 % del total) va augmentar un 3,2 % interanual en el primer trimestre del 2018, si bé destaca l'increment més intens (un 7,5 %) del cost salarial extraordinari respecte de l'augment del 2,6 % del cost salarial ordinari. Tots els components del cost laboral van créixer, a diferència de l'any anterior. A Espanya els costos salarials van augmentar un 0,8 % el primer trimestre del 2018, amb un increment del 0,7 % de la part del cost salarial ordinari i un creixement de l'1,6 % del cost salarial extraordinari.

Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes.
Primer trimestre del 2018 (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Pel que fa als costos laborals no salarials (que representen el 25,8 % dels costos laborals) el primer trimestre del 2018 van créixer un 2,7 % a Catalunya, mentre que a Espanya van augmentar un 0,2 %.

Les hores efectives de treball van caure durant el primer trimestre del 2018 tant a Catalunya com a Espanya, un 2,9 % i un 3,0 % respectivament, caiguda propiciada per l'efecte Setmana Santa. Atesa la dinàmica del cost laboral i les hores de treball, els costos laborals per hora treballada a Catalunya van augmentar un 6,1 % durant el primer trimestre del 2018 i es van situar en 19,99 euros. Al conjunt estatal van augmentar un 3,8 % (fins als 19,01 euros per hora treballada).

Costos salarials i laborals.**Primer trimestre** (% de variació interanual)

	Cost per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2017	2018	2017	2018
Catalunya				
Cost laboral total	-1,2	3,0	-5,9	6,1
Cost salarial	-1,0	3,2	-5,9	6,3
Cost salarial ordinari	-0,4	2,6	-5,2	5,7
Cost salarial extraordinari	-6,2	7,5	-10,9	11,6
Cost laboral no salarial	-1,5	2,7	-6,2	5,5
Hores pactades	-0,2	0,1		
Hores efectives de treball	5,1	-2,9		
Espanya				
Cost laboral total	0,0	0,7	-4,3	3,8
Cost salarial	-0,2	0,8	-4,5	4,0
Cost salarial ordinari	0,0	0,7	-4,3	3,9
Cost salarial extraordinari	-1,8	1,6	-5,9	4,9
Cost laboral no salarial	0,5	0,2	-3,8	3,1
Hores pactades	0,0	-0,1		
Hores efectives de treball	4,5	-3,0		

Nota: El cost salarial extraordinari comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. El cost laboral no salarial inclou les cotitzacions a la Seguretat Social i altres percepcions no salarials.

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius.**Primer trimestre** (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2017	2018	2017	2018
Costos laborals per treballador i mes				
Total	-1,2	3,0	0,0	0,7
Indústria	0,5	0,0	0,9	0,3
Construcció	0,4	0,4	-1,3	1,4
Serveis	-1,6	4,1	-0,1	0,7
Costos salarials ordinaris per treballador i mes				
Total	-0,4	2,6	0,0	0,7
Indústria	0,4	1,0	0,3	0,8
Construcció	-0,1	0,2	-0,2	0,7
Serveis	-0,6	3,3	0,0	0,8

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

A Catalunya l'evolució dels costos laborals el primer trimestre del 2018 va presentar diferències notables entre sectors productius. Els costos del sector de serveis van augmentar un 4,1 %, mentre que a la

construcció van avançar un 0,4 % i a la indústria es van mantenir igual que un any enrere. Dins del sector de serveis, l'augment es va concentrar a les activitats d'informació i comunicacions (17,6 %), de comerç al detall (12,2 %), immobiliàries, professionals i tècniques (10,2 %) i de comerç a l'engròs (7,6 %). En el conjunt de l'Estat els costos laborals van presentar una pauta de moderació en tots els sectors, amb l'excepció de la construcció que va repuntar un 1,4 %. D'altra banda, l'evolució seguida pels costos salarials ordinaris per treballador i mes i per sectors, és similar a la dels costos laborals. Destaca, però, el cost salarial ordinari de la indústria a Catalunya, amb un increment de l'1,0 % que dista de la variació del cost laboral.

L'augment salarial pactat fins al juny ha repuntat lleugerament i se situa a l'1,61 %

Els convenis col·lectius que s'han registrat fins al juny presenten un increment salarial pactat de l'1,61 %, un augment superior al registrat durant el primer semestre del 2017 (1,31 %). Els convenis d'àmbit sectorial concentren l'increment més elevat (1,65 %) mentre que els convenis d'empresa registren un increment salarial pactat més moderat (1,06 %), lleugerament per sobre de l'augment pactat durant el mateix període del 2017.

En matèria salarial, a principis de juliol les organitzacions sindicals (CCOO i UGT) i empresarials (CEOE i CEPYME) més representatives a nivell estatal van ratificar el *IV Acord per a l'Ocupació i la Negociació Col·lectiva* que cobreix el període 2018-2020. Es recomanen increments salarials fixos a l'entorn del 2,0 %, i augments variables de l'1,0 % vinculats a indicadors de productivitat, resultats o absentisme, entre d'altres. Així, s'espera que en el que queda d'any els salaris negociats augmentin el seu creixement.

A Catalunya, a mitjans de juliol les organitzacions sindicals (CCOO i UGT) i les patronals (Foment del Treball, PIMEC i FEPIME) més representatives van tancar l'*Acord Interprofessional de Catalunya 2018-2020*, en què es ratifica l'augment salarial recomanat a nivell estatal. D'altra banda, i entre altres mesures, també s'acorda crear l'*Observatori de la conjuntura econòmica de la negociació col·lectiva*, que tindrà com a funció elaborar informes sobre variables econòmiques clau que les parts considerin rellevants durant el procés de negociació.

El nombre d'acords col·lectius registrats fins al juny cau un 4,3 % en relació amb el mateix període de l'any anterior, caiguda que es concentra als convenis d'empresa. En canvi, el nombre de treballadors

afectats per la negociació col·lectiva creix un 19,4 %, afavorit per l'augment dels treballadors afectats pels convenis en l'àmbit sectorial.

Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació

(% de variació interanual)

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
De gener a juny del 2017			
Empresa	224	36.519	0,96
Sector	54	424.634	1,34
Total	278	461.153	1,31
De gener a juny del 2018			
Empresa	212	36.556	1,06
Sector	54	513.898	1,65
Total	266	550.454	1,61

Nota: Dades de convenis registrats fins a l'últim dia del període indicat.

Font: Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

6.

Àmbits monetari, financer i borsari

El BCE manté en la seva darrera reunió de juliol els tipus a mínims. En la reunió de juny va anunciar la fi de la política de compra d'actius per desembre d'enguany

El Consell de Govern del BCE, en la darrera reunió del 26 de juliol, va decidir mantenir els tipus d'interès de referència sense modificacions des de la darrera baixada del mes de març del 2016: 0,00 % per a les operacions principals de finançament; 0,25 % per a la facilitat marginal de crèdit, i -0,40 % per a la facilitat de dipòsit. El BCE va reiterar la seva intenció de mantenir els tipus intactes fins almenys l'estiu del 2019 i de reinvertir els venciments dels actius comprats per un llarg període de temps després d'acabar amb les compres a finals d'any. En la passada reunió del 14 de juny, s'havia anunciat la reducció de les compres d'actius de 30.000 fins a 15.000 milions d'euros mensuals a partir del mes de setembre i la fi d'aquesta política el mes de desembre d'enguany. A la roda de premsa posterior a la reunió de juliol, el President del BCE, Mario Draghi, va comentar que la incertesa sobre la perspectiva inflacionària de la zona euro està retrocedint després d'anys de creixements molt moderats dels preus, fins i tot en el moment en el que el proteccionisme global representa un risc important.

La Reserva Federal dels Estats Units va acordar en la reunió del passat 13 de juny pujar els tipus de referència en un quart de punt. A la vista de la bona evolució de les condicions del mercat de treball i d'una inflació que s'acostava als objectius marcats per la FED, l'entitat emissora nord-americana va situar el nou rang de tipus en l'1,75 – 2,00 %. Les pròpies prediccions emeses per la Reserva Federal sobre l'evolució dels tipus apunten a dues pujades més aquest any i tres el 2019. La rendibilitat del deute a curt termini ha anat reaccionant a l'alça d'acord amb les successives pujades de tipus i les lletres a tres mesos ja freguen el 2% de rendibilitat (a Europa es troben en el -0,6%), mentre que el llarg termini es troba estancat per sota del 3 %. Així, el diferencial dels tipus d'interès entre el curt i el llarg termini preocupa cada vegada més els analistes perquè es troba en mínims des

de l'inici de la crisi. La diferència entre la rendibilitat del bo a 2 i a 10 anys es troba només en els 25 punts bàsics i la inversió de la corba de tipus és un dels principals indicadors d'una pròxima davallada de l'activitat i de l'inici d'una recessió.

L'augment de l'estoc de finançament al sector públic compensa la caiguda del sector privat i segueix augmentant el mes de maig, tot i que a un ritme inferior que a finals d'any

L'estoc de finançament de l'economia espanyola a empreses i llars va frenar el seu descens l'any 2017, fins a un 0,0 % (enfront d'un retrocés del 0,8 % el 2016). No obstant això, durant els cinc primers mesos de l'any la taxa ha tornat a xifres més negatives, del -0,9 % en termes interanuals. Per sectors institucionals la situació és diversa. En el cas de les empreses l'estoc de finançament a finals del 2017 es va situar en terreny positiu, 0,4 %, mentre que el finançament a les llars va frenar la caiguda tot i mantenint-se en terreny negatiu, -0,6 %. Fins al maig del 2018 el finançament a les societats no financeres ha tornat a caure i el finançament a les llars ha millorat lleugerament en termes interanuals, amb unes taxes del -1,7 % i 0,1 % respectivament. Finalment, en el finançament a les administracions públiques, les dades mostren un nou increment del nivell de finançament a finals del 2017, del 3,4, que es desaccelera lleugerament el mes de maig del 2018 (2,7 %).

Finançament als sectors no financers de l'economia espanyola (% de variació anual)

	Societats no financeres	Llars i ISFLASL	Sector privat (Societats no financeres i llars)	Administracions públiques	Total
2014	-3,7	-3,6	-3,7	6,4	-0,1
2015	-0,4	-2,1	-1,2	3,1	0,5
2016	-0,4	-1,3	-0,8	3,1	0,7
2017	0,4	-0,6	0,0	3,4	1,3
2018 ¹	-1,7	0,1	-0,9	2,7	0,6

¹ Dades referides al mes de maig.

Font: Banc d'Espanya.

Per instruments, a finals del 2017 s'observava en el cas del finançament a les societats no financeres una estabilitat en la reducció del crèdit bancari (-0,5%), un notable augment del finançament amb valors diferents d'accions (7,5 %) i un alentiment de la caiguda del finançament exterior (-0,1 %) respecte de mesos anteriors. Amb dades de maig del 2018, s'observa una evolució negativa en tots els instruments excepte en el finançament en valors representatius de deute que ha augmentat un 2,3 %. Pel que fa a les llars, durant els cinc

primers mesos de l'any el finançament de l'habitatge millora la taxa de desembre del 2017 en sis dècimes percentuals i se situa en el -2,1 %, al mateix temps que augmenta en la resta d'usos.

El flux de nou crèdit de les entitats de crèdit i EFC concedit a les pimes s'accelera i també creix amb molta força l'adreçat a les llars

Segons dades del Banc d'Espanya relatives al conjunt de l'economia estatal, el nou crèdit concedit per les entitats de crèdit i les entitats financeres de crèdit (EFC) per operacions de menys d'1 milió d'euros (assimilat al concedit a les pimes) va augmentar un 8,3 % en termes interanuals durant l'any 2017 (5,5 punts percentuals més del que ho va fer l'any anterior). Fins al maig d'enguany en termes interanuals el crèdit ha crescut un 7,8 %. Pel que fa als nous crèdits de més d'un milió d'euros (que s'assimila al concedit a les empreses grans), el volum concedit va augmentar un 1,6 % a finals del 2017 (taxa que contrasta amb la caiguda del 32,8 % de l'any anterior). Fins al maig del 2018 el creixement ha estat del 14,7%; en qualsevol cas cal tenir en compte que les empreses que utilitzen aquest segment de crèdit, poden tenir accés en molts casos a altres fonts de finançament. En el cas de les llars, la concessió de crèdit per habitatge va créixer un 3,6 % interanual el 2017, mentre que el crèdit al consum va augmentar un 15,9 %, registres en tots casos inferiors als obtinguts l'any anterior (5,0 % i 28,4 % respectivament). Els cinc primers mesos del 2018 el creixement ha estat del 22,9 % i del 29,7 %, respectivament.

Segons l'Enquesta sobre Préstecs Bancaris de juliol del 2018 que publica el Banc Central Europeu i que informa sobre l'evolució de les condicions de l'oferta i la demanda de crèdit, els criteris d'aprovació es van relaxar el segon trimestre del 2018 en tots els segments tant a l'Estat espanyol com a la zona euro.

La demanda de crèdit de les llars va augmentar en les dues àrees i la de les empreses només ho va fer a la zona euro, mentre que ha romàs estable a l'Estat espanyol.

Pel que fa a l'accés als mercats financers per part de les entitats de crèdit, hi hauria hagut una millora en l'accés als mercats minoristes i un lleuger deteriorament en gairebé tots els majoristes.

Segons expressen les entitats espanyoles, les mesures reguladores i supervisores no haurien tingut un impacte apreciable ni sobre les condicions de finançament, ni sobre els criteris de concessió de préstecs i els marges aplicats. La ratio de morositat no hauria afectat

de forma significativa la política creditícia de les entitats espanyoles durant el primer semestre del 2018, tot i que hauria contribuït a un lleuger enduriment a la zona euro.

L'efecte estadístic derivat del trasllat de seus d'algunes empreses a altres CA arrossega el crèdit privat a Catalunya a la baixa

L'estoc del crèdit adreçat a Catalunya que roman als balanços de les entitats de dipòsit es va veure fortament reduït durant el 2017. Això va ser causat en bona part per l'efecte estadístic que van suposar els canvis de domicili social d'algunes empreses. La territorialització que en fan les entitats financeres es realitza en funció de la seu social del deutor i si aquest la canvia durant l'any, el crèdit passa a comptabilitzar-se on és la nova seu. Degut a això, a finals del 2017 la reducció de l'estoc de crèdit privat comptabilitzat a Catalunya va ser d'un 8,1 % (una reducció força més alta que a escala estatal, de l'1,9 %). El crèdit de les administracions públiques va continuar caient a una taxa similar, tant a Catalunya (-11,7 %) com al conjunt estatal (-11,4 %).

Per la mateixa raó exposada, en termes interanuals el primer trimestre del 2018 la caiguda de l'estoc de crèdit privat ha estat del 9,4 % a Catalunya i del 3,5 % a l'Estat.

Evolució de l'estoc de crèdit de les entitats de dipòsit (% de variació interanual)

	Catalunya			Espanya		
	Crèdit Total	Crèdit Privat ¹	Crèdit a les AP	Crèdit Total	Crèdit Privat	Crèdit a les AP
2014	-6,4	-7,6	15,6	-3,1	-4,6	23,6
2015	-4,7	-4,3	-10,8	-4,4	-4,0	-9,5
2016	-10,7	-10,4	-16,4	-4,0	-4,1	-2,1
2017	-8,3	-8,1	-11,7	-2,5	-1,9	-11,4
1t trimestre 2018	-9,3	-9,4	-6,3	-4,0	-3,5	-11,0

¹La caiguda registrada durant el 2016 es deu a un efecte estadístic en la comptabilització creditícia entre sectors financers i no financers. La caiguda del 4t trimestre de 2017 s'explica per l'efecte estadístic del trasllat del domicili social d'algunes empreses fora de Catalunya.

Font: Banc d'Espanya

Es torna a accelerar el retrocés del crèdit viu per a activitats productives i es modera força la desacceleració en les persones físiques

L'evolució del crèdit viu a escala estatal que hi ha als balanços de les entitats de crèdit i les EFC permet observar amb més detall l'evolució de l'estoc de crèdit viu per finalitats. L'evolució de l'estoc del crèdit reflecteix el resultat dels fluxos del nous crèdits concedits (que

l'augmenten) i dels fluxos de crèdits amortitzats (que el disminueixen). Així, s'observa que durant el 2017 la reducció de l'estoc de crèdit al conjunt estatal va ser inferior al del 2016, fet que cal imputar-lo en bona part, a l'augment del flux de crèdit nou. Tanmateix, en termes interanuals aquesta reducció s'ha tornat a incrementar de forma important el primer trimestre del 2018 fins el -5,7 % (enfront d'un -2,9 % el primer trimestre del 2017). A la construcció la reducció va ser més intensa (del 19,2 %), a l'igual que a la promoció immobiliària (del 14,7 %). En el cas dels serveis i la indústria l'estoc del crèdit el primer trimestre de l'any també es redueix (un -2,6 % i un -2,4 %, respectivament) trencant la tendència a l'alça dels darrers trimestres.

Pel que fa a l'estoc de crèdit a les persones físiques, al primer trimestre del 2018 continua baixant (un 0,3 % interanual), amb un comportament diferenciat de la part del crèdit viu per a l'adquisició i rehabilitació d'habitatge que disminueix (un 2,3 %) de la part del crèdit viu destinat a la compra de béns de consum durador, que repeteix la taxa de finals del 2017 del 21 %.

Evolució de l'estoc de crèdit privat¹ de l'economia espanyola per finalitats (% de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Indústria ²	Serveis ³	Construcció	Promoció Immobiliària	Total	Habitatge ⁴	Béns de consum durador
2014	-6,3	-2,8	-1,2	-17,3	-15,0	-3,5	-4,1	12,0
2015	-4,4	-1,6	-2,2	-11,7	-10,1	-3,9	-4,8	11,9
2016	-6,1	-2,4	-5,7	-9,2	-10,6	-1,6	-3,0	11,7
2017	-2,2	0,7	0,2	-13,2	-8,9	-0,9	-2,5	21,0
1t trimestre del 2018	-5,7	-2,4	-2,6	-19,2	-14,7	-0,3	-2,3	21,0

¹ Estoc de crèdit concedit per les entitats financeres de crèdit i establiments financers de crèdit.

² Sense construcció.

³ Sense promoció immobiliària.

⁴ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya

La morositat segueix lentament a la baixa

La taxa de morositat del crèdit concedit per les entitats de crèdit i per les EFC al sector privat de l'economia espanyola ha continuat baixant el primer trimestre del 2018 fins al 6,8 %. La taxa de morositat de les activitats productives se situava encara a finals del 2017 a cotes elevades, del 10,3 %, llastada per la mora de la construcció, però millora el primer trimestre del 2018 fins el 8,4 %. La taxa de morositat de les persones físiques se situa en el 5,4 %, el mateix nivell que a finals del 2017.

Taxa de morositat a l'economia espanyola per finalitats del crèdit a altres sectors residents (%)

	Activitats productives							Persones físiques		
	Acti-vitats				Promoció			Béns de consum		
	Total	Total agràries	Indústria ¹	Serveis ²	Construcció	Immobil·liària	Total	Habitatge ³	durador	
2014	12,5	18,5	12,3	12,8	10,9	32,6	36,2	6,8	5,9	5,7
2015	10,1	14,6	10,1	10,9	8,9	30,0	27,5	5,6	4,9	4,2
2016	9,1	13,1	9,1	8,9	8,0	29,1	25,5	5,5	4,7	3,3
2017	7,8	10,3	7,5	8,6	6,8	24,1	18,1	5,4	4,8	2,9
1t trimestre del 2018	6,8	8,4	7,0	7,4	6,4	18,4	12,5	5,4	4,6	3,0

¹ Sense construcció.² Sense promoció immobiliària.³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya

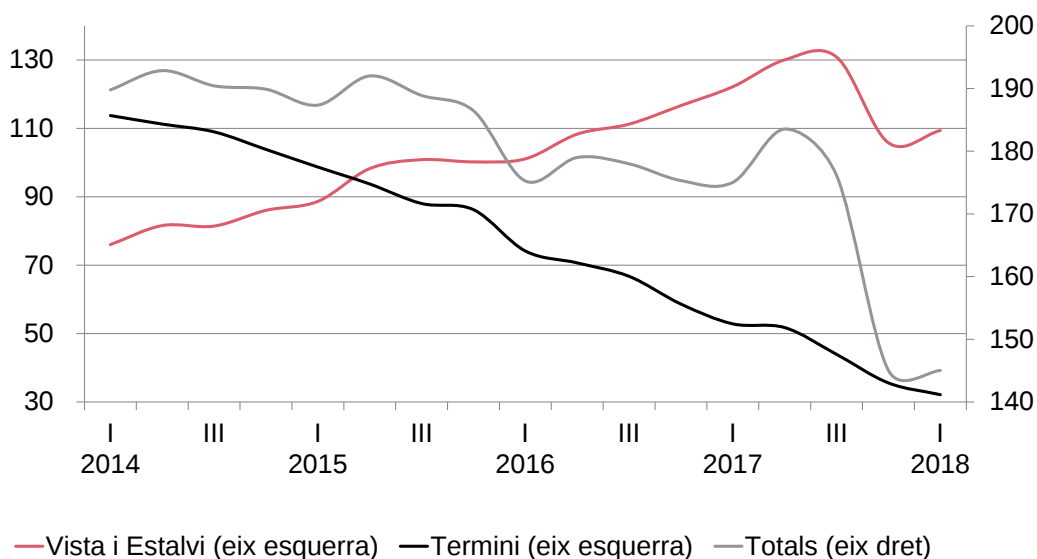
L'estalvi privat s'orienta cap a dipòsits a la vista i d'estalvi, i cap als fons d'inversió, a costa dels dipòsits a termini

A finals del 2017, el volum de dipòsits bancaris de Catalunya en els balanços de les entitats de dipòsit va caure amb força, a causa sobretot de la sortida de dipòsits que hi va haver a Catalunya el darrer trimestre de l'any. La territorialització dels dipòsits que fan les entitats financeres es realitza en funció del domicili de la sucursal bancària on es registra el dipòsit. Per aquest motiu si un client trasllada el seus dipòsits a una sucursal bancària fora de Catalunya, estadísticament aquell dipòsit deixa d'estar enregistrat a Catalunya i passa a estar-ho a la comunitat autònoma on radica la sucursal bancària de destinació.

Així, a finals del 2017, les dades facilitades pel Banc d'Espanya registren una disminució dels dipòsits bancaris del sector privat resident a Catalunya del 17,3 %, mentre que a escala estatal van créixer un 0,5 %. En el cas de les administracions públiques els dipòsits van augmentar un 16,3 % a Catalunya i un 14 % a Espanya. Pel mateix motiu i en taxes interanuals, el primer trimestre de l'any, els dipòsits bancaris del sector privat resident a Catalunya cauen un 17,1 % en contrast amb el 0,0 % al conjunt estatal.

El fet que els tipus d'interès continuïn en mínims històrics (sense que s'esperin canvis a curt termini) penalitza la rendibilitat de l'estalvi. Això està facilitant l'augment dels fons d'inversió com alternativa als dipòsits bancaris, perquè són més rendibles però l'exposició al risc és més accentuada. Dins dels dipòsits bancaris també es produeixen canvis en la seva composició, que estan premiant opcions més líquides, com els dipòsits a la vista o d'estalvi, mentre que els dipòsits a termini perden protagonisme.

Evolució dels dipòsits a l'economia catalana (milers de milions d'euros)

Font: Banc d'Espanya

El patrimoni dels fons d'inversió mobiliaris (amb dades del conjunt estatal) ha anat guanyant terreny el primer semestre, amb un creixement del 8,2 % interanual i un augment del 19,7 % del nombre de partícips. Pel que fa a les societats d'inversió de capital variable (SICAV's), el 2018 segueixen mostrant una caiguda del patrimoni: del 3,4 % interanual els sis primers mesos. El nombre d'accionistes també ha baixat un 4,5 % en termes interanuals. Aquests comportaments estan en línia amb els de l'any anterior en què el patrimoni gestionat pels fons va augmentar (un 11,7 %) alhora que el de les SICAV's es va reduir (un 2,2 %).

Patrimoni i partícips/accionistes dels FIM i de les SICAV a l'Estat a 30/06/2018

	Patrimoni (Milions d'euros)	Variació interanual (%)	Partícips / Accionistes	Variació interanual (%)
FIM	272.105,0	8,2	11.484.709,0	19,7
SICAV	31.464,0	-3,4	433.507,0	-4,5

Font: INVERCO

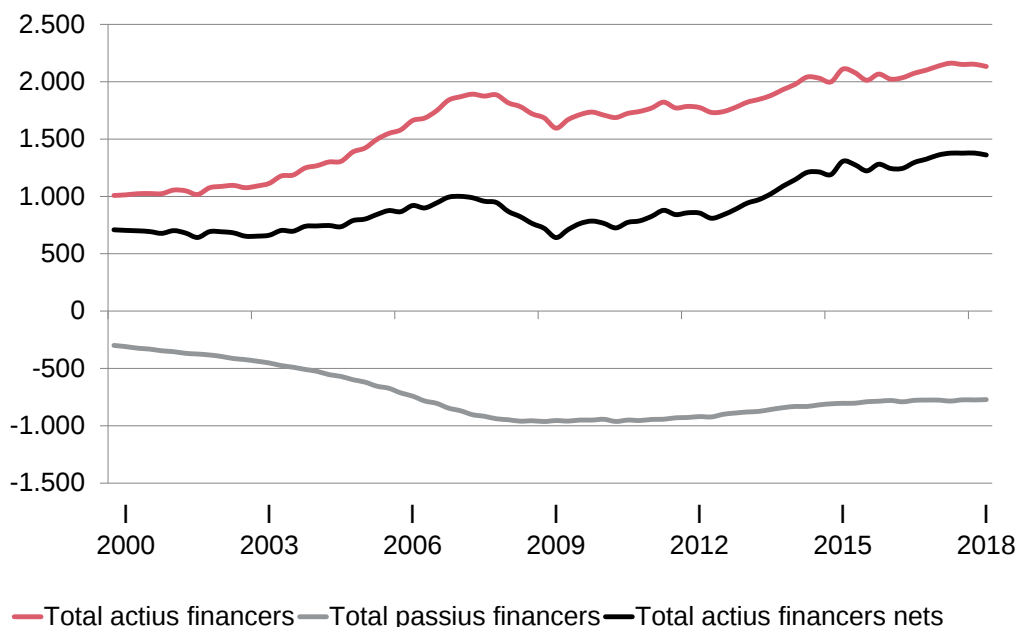
En el que portem d'any els fons que han incrementat més el seu patrimoni són els de renda variable nacional i els globals: un 20,6 % i un 20,0 % respectivament; mentre que els monetaris han perdut un 10,3 % del seu patrimoni. Destaca també la caiguda dels fons de gestió passiva, del 13,5 %, que inclouen els que segueixen índexs de renda variable i els que compten amb un objectiu de rendibilitat no garantida i que normalment són de renda fixa. Les baixes rendibilitats dels actius sense risc segueixen impulsant el traspàs d'estalvis de fons amb volatilitat pràcticament nul·la a fons més arriscats.

Disminueix lleugerament la riquesa financera neta de les llars

Segons les darreres dades del Banc d'Espanya, el primer trimestre del 2018 es van reduir els actius financers en mans de les llars al conjunt de l'Estat en major mesura que la reducció que també es va produir en el desendeutament. Aquest fet va suposar una disminució de la riquesa financera de les famílies de l'1,2 %, respecte de finals del 2017. En canvi, el creixement respecte del mateix període de l'any passat ha estat nul.

Durant els darrers 4 trimestres les llars haurien adquirit actius financers per un import net de 19.000 milions d'euros, però aquesta adquisició s'hauria vist més que compensada per la caiguda dels preus, fonamentalment en els actius de renda variable, de 24.000 milions.

Evolució dels actius i passius financers de les llars espanyoles (milers de milions d'euros)

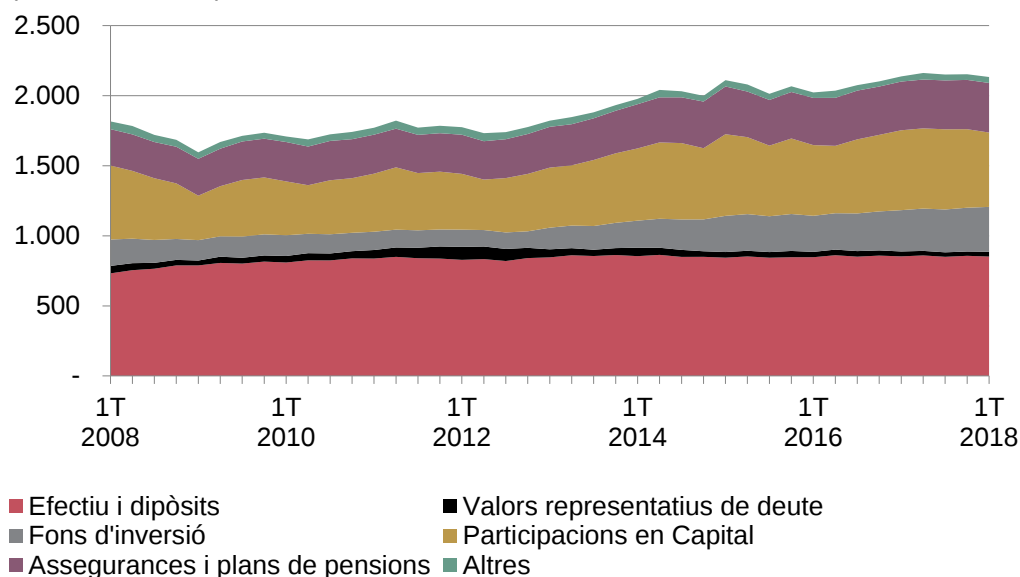

Font: Banc d'Espanya

Els actius financers de les llars estan formats principalment per efectiu i dipòsits bancaris (39,9 %), participacions de capital directes (24,9 %), participacions en fons d'inversió (15,0 %) i assegurances i plans de pensions (16,6 %). Les variacions interanuals són poc significatives tot i que en els darrers 10 anys s'aprecia un canvi en la distribució de l'estalvi de les famílies. En aquest període, l'efectiu ha crescut un 16,8 %, però aquest creixement es concentra sobretot en els dos primers anys de la crisi i es manté en els següents, els fons d'inversió ho han fet en un 69,9 % i les assegurances i plans de pensions en un 36,4 %. Les participacions en capital, fora del que són fons d'inversió,

augmenten només un 0,5 % mentre que els valors representatius de deute cauen un 36 %, tot i ser un component que ja partia d'un volum relativament baix.

Evolució dels actius financers de les llars espanyoles (milers de milions)

Font: Banc d'Espanya

Les borses europees registren guanys en el segon trimestre però majoritàriament no arriben a compensar les pèrdues del primer

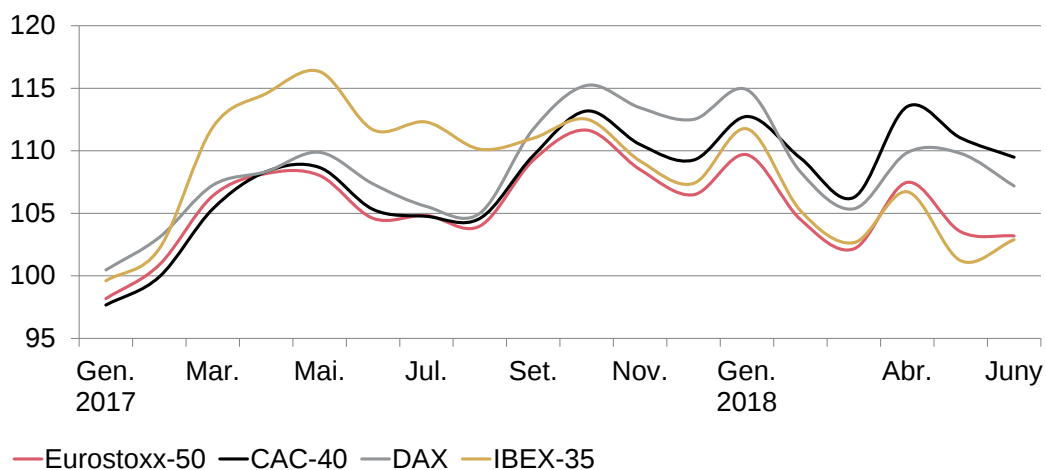
El segon trimestre de l'any ha tornat a estar marcat per la volatilitat. Als efectes de les tensions comercials sobre els mercats s'hi han sumat els generats pels resultats de les eleccions italianes i, en menor mesura, els generats per la inestabilitat política a l'Estat espanyol que va culminar amb un canvi de govern després d'una moció de censura. Tot i amb això el període ha estat positiu en termes generals malgrat que en l'acumulat de l'any la major part dels índexs encara presenta pèrdues.

Així, l'Eurostoxx 50, que és l'índex de referència de la zona euro i que conté les seves 50 empreses més grans per capitalització borsària, acumula una pèrdua anual en el segon trimestre del 3,1 %; el DAX 30 alemany, afectat pels possibles efectes de la guerra comercial al seu sector més exportador (entre el que s'hi troba l'automobilístic), mostra una pèrdua d'un 4,7 %, el FTSE-MIB italià de l'1,0 % i el FTSE 100 britànic del 0,7 %. El CAC 40 francès, que ha fet un molt bon segon trimestre, és l'únic gran índex que amb els guanys del trimestre compensa les pèrdues del trimestre anterior i tanca en nivells similars als de l'inici d'any, concretament el 0,2 %.

Per la seva part, l'IBEX-35 acumula unes pèrdues anuals del 4,2 % a causa de la caiguda dels preus de les accions dels grans bancs així com de Telefónica, afectada per la seva exposició a Llatinoamèrica, pel pes del deute financer i per la tendència general del sector. El sector energètic, sobretot a causa de la pujada del preu del petroli, i Inditex, s'han encarregat de mantenir l'índex en flotació el segon trimestre de l'any.

Evolució dels índexs europeus

(Base 31/12/2016 = 100)

Font: Bloomberg

Les borses nord-americanes segueixen impulsades pel sector tecnològic

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació anual acumulada)

		2017		2018	
		3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre	2n trimestre
Euro Stoxx 50	Zona euro	9,2	6,5	-4,1	-3,1
CAC 40	França	9,6	9,3	-2,7	0,2
Dax Xetra 30	Alemanya	11,7	12,5	-6,4	-4,7
FTSE 100	Regne Unit	3,2	7,6	-8,2	-0,7
FTSE MIB 40	Itàlia	18,0	13,6	2,6	-1,0
IBEX 35	Espanya	11,0	7,4	-4,4	-4,2
Dow Jones Industrial Av	EUA	13,4	25,1	-2,5	-1,8
S&P-500	EUA	12,5	19,4	-1,2	1,7
Nasdaq Comp.	EUA	20,7	28,2	2,3	8,8
Nikkei 225	Japó	6,5	19,1	-5,8	-2,0

Font: Bloomberg

Als Estats Units, les borses segueixen dominades per l'impuls dels grans gegants tecnològics i el trimestre ha estat positiu pels principals índexs. Així, l'S&P500, que inclou 500 de les empreses més grans de la borsa de Nova York per capitalització borsària, guanya un 1,7 % i el Nasdaq Composite, representant del sector tecnològic, augmenta els seus guanys anuals fins el 8,8 %. El Dow Jones d'Industrials, que reflecteix el comportament de les 30 empreses industrials més representatives dels Estats Units, es manté en números vermells en l'acumulat de l'any amb una pèrdua de l'1,8 %.

El BCN Mid 50 millora el segon trimestre i afegeix més guanys al bon resultat del primer

Els índexs de les quatre borses espanyoles han tingut un segon trimestre variat, amb l'índex representatiu de les borses de Barcelona i de Madrid a la baixa i els de les borses de València i Bilbao a l'alça. En l'acumulat de l'any, tots quatre acumulen pèrdues. El Barcelona Global 100 cau un 5,3 %, l'Índex General de la Borsa de Madrid un 3,9 %, el Bilbao 2000 un 3,5 % i l'Índex General de la Borsa de València un 2,7 %.

Rendibilitats dels principals índexs borsaris estatals

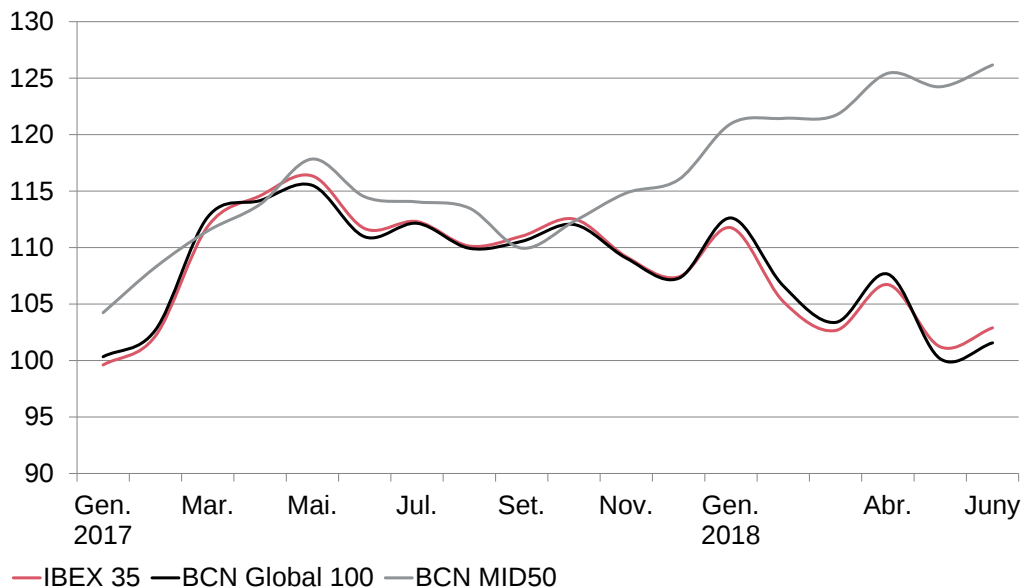
(% de variació anual acumulada)

	Valor a 30 d'abril del 2018	2017		2018	
		3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre	2n trimestre
IBEX-35	9.980,6	11,0	7,4	-4,4	-4,2
Barcelona Global 100	814,7	10,5	7,3	-3,6	-5,3
Bilbao 2000	1.566,8	8,6	5,9	-4,7	-3,5
IGBM (Madrid)	1.012,6	11,1	7,6	-3,9	-3,9
IGBV (València)	1.298,4	8,7	6,6	-3,6	-2,7
BCN MID 50	24.820,2	9,9	16,0	4,9	8,7
FTSE Latibex All Share	2.288,7	11,7	9,0	11,1	-2,6

Font: Bloomberg

Pel que fa al BCN Mid50, els resultats són més positius que la resta d'índexs. L'índex, creat per la Borsa de Barcelona, d'empreses de mitjana capitalització del mercat de valors espanyol, ha experimentat un bon segon trimestre i ha ampliat els guanys anuals fins el 8,7 %. Per la seva banda, l'índex Latibex All shares, representant del mercat borsari de valors llatinoamericans, ha patit la inestabilitat de les economies de Brasil i Argentina, i ha perdut tot el guanyat durant primer trimestre, acumulant una pèrdua anual del 2,6 %.

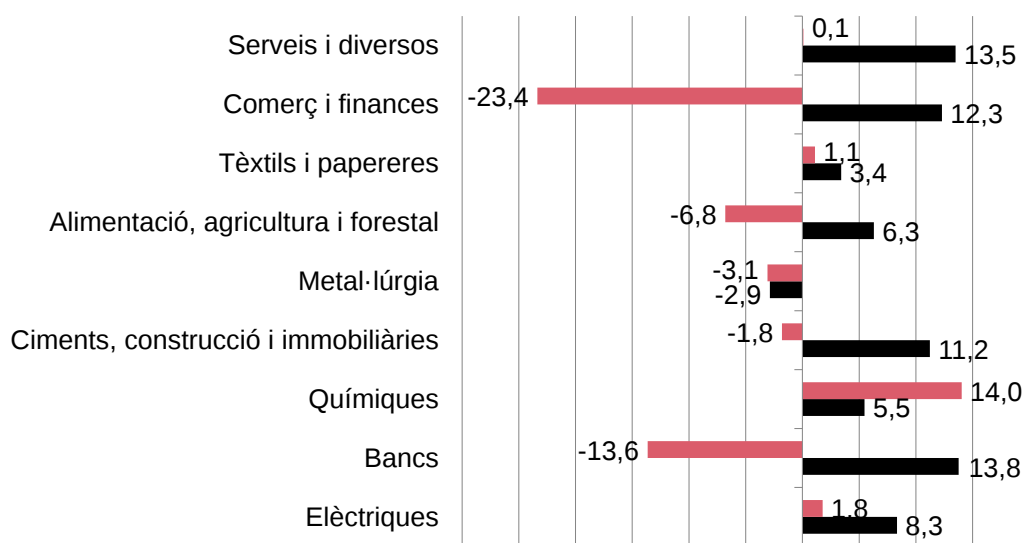
Evolució dels índexs (Base 31/12/2016 = 100)

Font: Bloomberg

El sector químic es desmarca de la resta de sectors i guanya un 14 %

Rendibilitat dels índexs sectorials de la Borsa de Barcelona (%)

■ 2n trimestre 2018 ■ 2n trimestre 2017

Nota: Base índex 2017: 1 de gener 2017=100

Base índex 2018: 1 de gener 2018=100

Font: Borsa de Barcelona.

El 2017 va ser un any de rotació de resultats sectorials dins de la Borsa de Barcelona. De forma general els sectors que el 2016 van tancar amb rendibilitats negatives, el 2017 ho van fer amb rendibilitats positives, i a la inversa. Mentre el primer trimestre del 2018 va seguir la mateixa

tònica, el segon ha estat més variat, tot i que en termes generals els guanyadors del 2017 són els perdedors d'ara. Així, el sector de comerç i finances perd un 23,4 %, el de bancs un 13,6 i el d'alimentació, agricultura i forestal un 6,8 %. Es desmarca d'aquesta tendència el sector químic, que puja un 14,0 %.

La Borsa de Barcelona representa el 32,2% de la negociació total de les quatre borses estatals

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona durant el segon trimestre del 2018 ha estat de 109.101,2 milions d'euros, un 7,8 % més que el segon trimestre del 2017. La pujada de la negociació en obligacions i accions, aquest darrer l'actiu més negociat amb diferència a la Borsa de Barcelona, és el que ha impactat més en el volum total negociat.

Volum efectiu de contractació a la Borsa de Barcelona

(Dades trimestrals acumulades dins de cada any)

Tipus de valor	2017			Milions d'euros		% de variació interanual del 2n trimestre
	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre	2n trimestre	
Efectes públics	795,4	1.381,7	1.852,4	151,5	318,6	-59,9
Obligacions	43,6	43,6	43,6	0,0	59,8	37,2
Accions	99.772,0	128.558,3	166.409,8	35.888,9	108.114,5	8,4
Fons	362,5	448,3	635,8	110,5	297,7	-17,9
Warrants	52,8	70,2	101,9	35,1	62,1	17,7
Drets	192,8	593,8	687,1	107,8	248,2	28,8
Segon Mercat	0,2	0,2	0,3	0,1	0,2	41,6
Total	101.219,2	131.096,0	169.730,8	36.293,8	109.101,2	7,8

Font: Borsa de Barcelona

El pes de la renda variable durant el segon trimestre del 2018 sobre el total de la contractació de la Borsa de Barcelona se situa en un 99,7 %. El pes del volum de contractació a la Borsa de Barcelona sobre el total de les quatre borses ha augmentat 4,5 punts percentuals des del segon trimestre del 2017, fins al 32,2 %. Les altres tres borses de l'Estat han perdut pes, Madrid 3,0, Bilbao 0,9 i València 0,6 punts percentuals. Les seves quotes s'han establert en el 57,0 %, 8,6 % i 2,1 % respectivament.

La negociació al mercat de deute públic de Catalunya continua disminuint

La negociació acumulada el segon trimestre del 2018 al mercat de deute públic de Catalunya és un 59,9 % inferior a la del mateix període de l'any passat; al mateix temps el nombre d'operacions s'ha reduït un 28,0 %. Aquest mercat representa només un 0,3 % del total negociat a la Borsa de Barcelona durant el segon trimestre del 2018, percentatge inferior al del 2017 (0,8 %).

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(Dades trimestrals acumulades des de l'inici de l'any)

	Nombre d'operacions	Variació interanual (%)	Milions d'euros	Variació interanual (%)
2n trimestre 2017	322	-69,6	795,4	-49,2
3r trimestre 2017	598	-56,1	1.381,7	-40,2
4t trimestre 2017	781	-49,7	1.852,4	-50,2
1t trimestre 2018	113	-39,2	151,5	-68,5
2n trimestre 2018	232	-28,0	318,6	-59,9

Font: Borsa de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

El descens en el mercat del deute públic de Catalunya es deu al canvi d'estructura de la cartera d'endeutament de la Generalitat. Així, durant els darrers anys s'ha produït una progressiva disminució del deute viu representat en valors i un augment del deute viu representat en préstecs i línies de crèdit, derivats principalment dels nous mecanismes de finançament a càrrec del Fons de Liquiditat Autònoma (FLA).

A 30 de juny del 2018, el nominal admès a negociació ha estat de 3.441,79 milions d'euros i estava representat per 16 emissions de bons i obligacions i 7 de pagarés.

7.

El sector públic

En aquest capítol s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, el Servei Català de la Salut i les entitats autònomes administratives. S'incorpora també en aquestes dades l'execució de l'Institut Català de la Salut, tot i que des del 2015 és una entitat de dret públic subjecta al dret privat i, per tant, no forma part del sector públic administratiu. D'altra banda, la informació que es presenta a continuació exclou, tant en la part d'ingressos com de despeses, les transferències de l'Administració central als ens locals i les transferències del Fons europeu de garantia agrícola, perquè la Generalitat únicament n'exerceix la funció pagadora.

La convocatòria d'eleccions al Parlament de Catalunya del dia 21 de desembre del 2017 va fer impossible la presentació del Projecte de llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2018 dins del terminis necessaris. El 2018, els comptes públics es regeixen per les condicions de la pròrroga pressupostària recollides a la Instrucció 1/2017, de 12 de desembre, conjunta de la Direcció general de Pressupostos i la Intervenció general, per la qual s'estableixen els criteris d'aplicació de la pròrroga dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017.

El 2018, les bestretes de model de finançament creixen un 3,7 %

El primer semestre del 2018, els ingressos no financers de la Generalitat han estat de 10.971 milions d'euros, un 5,9 % més que l'any passat en el mateix període.

Les bestretes a compte del model de finançament són el principal factor de creixement dels ingressos el 2018. Durant la primera meitat de l'any, s'han rebut uns imports d'acord amb la pròrroga del Pressupostos Generals de l'Estat, que són menors als establerts al pressupost aprovat de l'Estat (i també als recollits a la pròrroga del pressupost de la Generalitat). En total, les bestretes del model de finançament han estat de 8.419 milions d'euros, un 3,7 % superior a la quantitat rebuda el primer semestre del 2017.

Les liquidacions del model de finançament es veuen afectades pel fet que el mes de juny del 2017 es van rebre 200 milions d'avançaments, però l'impacte negatiu sobre l'evolució d'aquests ingressos el 2018 finalitzarà quan es rebin les liquidacions del model de finançament del 2016. En aquest concepte, el retorn de les liquidacions negatives del model de finançament dels anys 2008 i 2009 ha estat de -62 milions d'euros fins el juny, import igual als anys anteriors.

L'evolució de les altres transferències no és homogènia entre ambdós exercicis perquè, durant el 2018, s'han ingressat recursos del fons per a polítiques actives d'ocupació establerts en la Conferència sectorial d'ocupació i afers laborals, que el 2017 es van rebre més tard.

Els altres ingressos tributaris creixen un 8,3 %, afectats positivament per una reducció en l'import pendent de comptabilitzar.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat* per conceptes.

A 30 de juny de 2018 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2017/2018)
Ingressos de bestretes del model de finançament	17.617	8.419	3,7
Liquidacions i avançaments del model finançament	1.494	-62	-145,3
Altres ingressos impositius	3.815	1.601	8,3
Taxes i altres ingressos	551	268	-4,1
Altres transferències	1.461	702	120,3
Ingressos patrimonials	49	24	-6,3
Alienació d'inversions	—	19	—
Ingressos no financers	24.987	10.971	5,9

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Per capítols pressupostaris, de gener a juny, els impostos directes creixen un 4 % i els indirectes, un 6,9 %, impulsats per les bestretes del model de finançament així com l'alça dels ingressos impositius. Les taxes i altres ingressos creixen un 5,4 % per l'augment dels ingressos de la taxa del joc i per unes devolucions de l'impost de societats de TABASA arran un recurs amb relació al període 2002-2006.

Les transferències corrents es veuen afectades pels dos fets contraposats que tenen una incidència temporal en l'evolució d'aquest capítol, que s'ha comentat anteriorment: l'avançament de les liquidacions del model de finançament el 2017 i l'ingrés, el primer semestre de l'exercici, de les polítiques actives d'ocupació, que l'any anterior es van rebre més tard.

Les transferències de capital presenten un creixement accentuat principalment per l'ingrés d'una donació realitzada per una fundació privada en el marc d'un conveni amb el Departament de Salut que destina els recursos a inversions en equipament, i, en menor mesura, pel FEADER.

Amb imports relativament reduïts, els ingressos patrimonials cauen un 6,3 % mentre que l'alienació d'inversions ha ingressat 19 milions d'euros per la venda d'edificis.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat* per capítols.

A 30 de juny del 2018 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2017/2018)
Impostos directes	10.587	4.496	4,0
Impostos indirectes	12.222	5.624	6,9
Taxes i altres ingressos	788	406	5,4
Transferències corrents	1.300	326	-8,3
Ingressos patrimonials	49	24	-6,3
Alienació d'inversions	—	19	—
Transferències de capital	41	75	—
Operacions corrents	24.946	10.877	5,1
Operacions de capital	41	94	—
Ingressos no financers	24.987	10.971	5,9

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

L'alentiment del ritme de comptabilització d'algunes partides suavitza l'increment del conjunt de la despesa

El primer semestre del 2018 les obligacions reconegudes per despeses no financeres van ser de 13.326 milions, import un 1,3 % més elevat al del mateix període l'exercici anterior.

El principal increment té lloc al capítol de les remuneracions del personal, que creixen un 3,1 % principalment per la contractació de docents i personal de l'ICS. D'altra banda, cal tenir en compte que el primer semestre del 2017 no es va comptabilitzar l'increment retributiu anual de l'1 %, que no es va començar a abonar fins al juliol.

Les despeses corrents en béns i serveis es mantenen estables. S'incrementen els concerts socials i s'accelera el ritme de comptabilització de la despesa per serveis informàtics, en concerts

sanitaris i del funcionament de centres educatius. En canvi, es redueixen determinades despeses de Justícia, del Catsalut i partides de comunicació.

Les transferències corrents presenten un augment de l'1,7 %, més suau que l'acceleració de mesos anteriors (que estava motivada per un major ritme de comptabilització). Fins el mes de juny, s'ha accelerat la comptabilització de determinades transferències a les corporacions locals i a ens de la Generalitat i, d'altra banda, s'ha incrementat l'import total corresponent a la Renda garantida de ciutadania. En sentit contrari s'observa un menor ritme d'execució de despeses en farmàcia, concerts educatius, beques de menjador i transport escolar i de les transferències a entitats del Departament de Territori i Sostenibilitat.

Els interessos del deute augmenten un 1,3 %, però la variació està condicionada pel calendari del deute.

Les operacions de capital presenten una reducció: les inversions reals cauen un 2,4 % i les transferències de capital, un 7,1 %. Els descensos s'expliquen per una menor comptabilització de les aportacions a Infraestructures.cat i de determinades transferències, respectivament.

Estat d'execució del pressupost

A 30 de juny de 2018 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2017/2018)
Remuneracions del personal	7.532	7.654	3.868	3,1
Compra de béns corrents i serveis	7.727	7.820	3.865	0,2
Interessos	799	800	494	1,3
Transferències corrents	7.215	7.489	3.699	1,3
Fons de contingència	330	289	—	—
Inversions reals	587	644	206	-2,4
Transferències de capital	502	528	194	-7,1
Operacions corrents	23.604	24.052	11.926	1,5
Operacions de capital	1.089	1.172	400	-4,7
Despeses no financeres	5.884	6.926	12.326	1,3

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

El saldo pressupostari d'operacions financeres es redueix un 25,2 %

De gener a juny, l'execució del pressupost de la Generalitat presenta un dèficit no financer de -1.355 milions d'euros. Si s'exclouen els

interessos del deute, el saldo primari d'operacions no financeres és de -861 milions.

S'observa una millora del saldo per operacions no financeres del 25,2 % en relació amb el primer semestre del 2017, perquè els ingressos s'incrementen més que les despeses. Tot i així, cal tenir en compte que els saldos pressupostaris dels primers mesos de l'any i la seva variació respecte de l'exercici anterior resulten poc significatius pel que fa a l'evolució anual.

Dades bàsiques de l'execució del pressupost de la Generalitat*
a 30 de juny del 2018 (milions d'euros)

	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2017/2018)
Ingressos corrents	10.877	5,1
Despeses corrents	11.926	1,5
Saldo operacions corrents	-1.049	25,1
Ingressos de capital	94	–
Despeses de capital	400	-4,7
Saldo operacions de capital	-306	25,3
Saldo no financer	-1.355	25,2
Saldo no financer primari	-861	34,9

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

La recaptació de la Generalitat creix un 13,1%

La recaptació dels impostos de la Generalitat de Catalunya ha augmentat un 13,1 % el primer semestre del 2018. El principal factor que impulsa la recaptació és l'impost sobre successions i donacions, que va créixer un 29,5 %.

Amb menor intensitat, va augmentar la recaptació de l'impost sobre transmissions patrimonials, amb una taxa del 6%, i el d'actes jurídics documentats, del 7,6 %, però aquests increments s'expliquen únicament per l'efecte de la reducció de l'import pendent d'aplicar, ja que les quotes dels impostos es mantenen estables. La taxa sobre el joc va créixer un 31,3 %. La recaptació de l'impost sobre estades en establiments turístics és un 30,1 % més gran, afectada positivament pel diferent calendari de les vacances de Setmana Santa entre els dos exercicis. L'impost sobre grans establiments comercials ha ingressat 9 milions d'euros, import no comparable amb l'exercici anterior pel diferent període d'autoliquidació.

Recaptació tributària de la Generalitat

(Gener- juny de 2018)

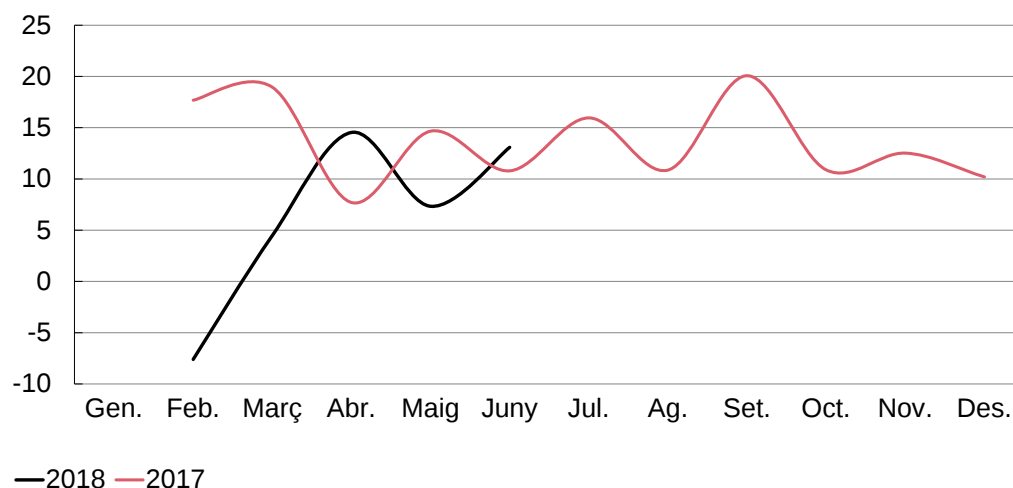
	Milions d'euros	% de variació 2017/2018
I. sobre successions i donacions	284	29,5
I. sobre els habitatges buits	16	-13,1
I. grans establiments comercials	9	–
I. sobre el patrimoni	16	53,8
I. transmissions patrimonials	745	6,0
I. actes jurídics documentats	245	7,6
I. operacions societàries	5	3,0
I. det. mitjans de transport	45	-0,8
Tram autonòmic i. hidrocarburs	101	-4,1
I. estades establiments turístics	21	30,1
I. provisió de continguts	0	-100,7
I. emissió de gasos a l'atmosfera per la indústria	0	-57,4
I. emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	4	52,3
I. dipòsits entitats de crèdit	6	–
Impost begudes ensucrades envasades	19	–
Impost risc mediambiental elements radiotòxics	4	–
Taxa sobre el joc	121	31,3
Tributs sobre el joc en línia	13	90,7
Gravamen de protecció civil	4	5,6
Total	1.659	13,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Dels impostos gestionats per l'Agència Estatal d'Administració Tributària i que la Generalitat ingressa a través de transferències mensuals, el tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs presenta un import un 4,1 % més baix al del 2017, mentre que l'impost sobre determinats mitjans de transport es manté estable.

Dels impostos de recent creació, l'impost sobre begudes ensucrades envasades ha ingressat 19 milions d'euros i l'impost sobre el risc mediambiental d'elements radiotòxics, 4 milions del primer pagament fraccionat. La recaptació de l'impost sobre l'emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial ha estat un 52,3 % més elevada que la de l'any anterior. Per últim, cal tenir en compte que l'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques, anul·lat pel Tribunal Constitucional, sí que va tenir recaptació l'exercici anterior.

Recaptació tributària de la Generalitat de Catalunya (taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

* S'exclouen les dades de gener perquè la recaptació és erràtica.
Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La recuperació de l'ocupació i el consum impulsen la recaptació de l'AEAT

De gener a maig del 2018, la recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) a Catalunya ha augmentat un 7,3 %, mentre que en el total de les comunitats autònomes ho ha fet en un 3,8 %. Tot i que l'augment de la recaptació és més intens a Catalunya, el creixement de la recaptació dels principals impostos és inferior al de la mitjana de les comunitats autònomes exceptuant els casos de l'impost sobre societats i els impostos especials.

La recaptació per l'IRPF ha augmentat un 3,7 % a Catalunya i un 6,9 % en el conjunt de comunitats; aquest creixement de la recaptació s'explica, principalment per la creació d'ocupació i per l'augment de les retribucions mitjanes que ja s'apreciaven a finals de 2017. La recaptació per IVA ha augmentat un 1,1 % a Catalunya i un 3,4 % al conjunt de comunitats. L'increment de la recaptació total està en sintonia a l'evolució de la demanda interna.

La recaptació de l'impost sobre societats a Catalunya és de 519 milions d'euros, mentre que el mateix període l'exercici anterior era negativa i tenia una evolució erràtica. En el conjunt de comunitats autònomes, aquest impost cau un 20,8 % com a efecte de les majors devolucions. Finalment, els impostos especials creixen un 2,7 % a Catalunya, però en el total de comunitats autònomes es mantenen estables.

Recaptació tributària de l'AEAT a Catalunya¹

(Gener-maig de 2018)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2017/2018	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	6.509	21,2	3,7	6,9
Impost sobre societats	519	29,6	–	-20,8
IVA	7.494	23,4	1,1	3,4
Impostos especials	628	7,8	2,7	0,1
Impost sobre el tràfic exterior	283	36,4	-7,4	0,6
Altres ingressos tributaris	665	20,7	14,5	8,6
Recaptació tributària	16.098	21,0	7,3	3,8

¹ Inclou el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

² Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT, excepte l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc i de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària, AEAT.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre		
	2015	2016	2017	4t 2017	1r 2018	2n 2018
Catalunya						
PIB	3,8	3,6	3,4	3,5	3,2 ^R	3,1 ^A
Demanda interna ¹	4,2	2,3	2,7	2,4	2,8	-
Demanda externa ¹	-0,4	1,3	0,7	1,1	0,6	-
Espanya						
PIB	3,4	3,3	3,1	3,1	3,0	-
Demanda interna ¹	3,9	2,5	2,8	3,2	2,8	-
Demanda externa ¹	-0,4	0,7	0,3	-0,1	0,2	-
Zona euro						
PIB	2,1	1,8	2,3	2,8	2,5	-
Demanda interna ¹	2,0	2,2	1,9	1,3	1,9	-
Demanda externa ¹	0,1	-0,4	0,4	1,4	0,6	-
Internacional						
PIB de la UE-28	2,3	2,0	2,4	2,6	2,4	-
PIB dels EUA	2,9	1,5	2,3	2,6	2,8	-
PIB del Japó	1,4	0,9	1,7	1,8	1,0	-

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	3r 2017	4t 2017	1t 2018	Març 2018	Abr. 2018	Maig 2018
Catalunya									
Exportació de béns	6,0	2,0	8,7	6,2	9,6	3,4	0,8	8,2	2,0
Importació de béns	5,6	1,5	8,3	7,4	7,2	4,2	-4,1	20,9	1,1
Espanya									
Exportació de béns	3,8	2,6	8,9	7,0	8,4	1,8	-2,4	9,5	-0,2
Importació de béns	3,5	-0,4	10,5	9,7	8,6	1,3	-4,5	17,0	2,5

^A Dada avançada.

^R Dades de la comptabilitat trimestral revisades per l'Idescat.

¹ Contribució al creixement.

Font: Idescat, Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, Eurostat, INE, BEA, ESRI i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	4t 2017	1r 2018	2n 2018	Abr. 2018	Maig 2018	Juny 2018
Catalunya									
Índex de producció industrial ¹	2,6	3,1	3,7	7,6	4,5	-	3,6	2,3	-
Consum de ciment	6,2	5,1	14,0	15,8	-	-	-	-	-
Xifra negoci activitats de serveis	6,2	2,9	5,8	4,7	5,5	-	6,5	5,3	-
Vendes de comerç al detall ²	3,2	2,7	-0,9	-1,5	1,6	-	-0,3	-0,4	-
Importacions de béns de capital	15,5	4,2	6,7	0,2	-7,4	-	13,5	-	-
Espanya									
Índex de producció industrial ¹	3,3	1,6	2,9	5,2	2,7	-	1,4	1,6	-
Consum de ciment	6,1	-4,5	12,4	20,2	-	-	-	-	-
Xifra negoci activitats de serveis	4,9	4,0	6,4	5,9	5,7	-	7,2	6,8	-
Vendes de comerç al detall ²	3,6	3,8	0,8	0,7	2,0	-	0,6	-0,1	-
Importacions de béns de capital	21,2	5,8	7,8	5,1	-1,1	-	8,6	-	-

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	4t 2017	1r 2018	2n 2018	Abr. 2018	Maig 2018	Juny 2018
Catalunya									
Població activa	-0,6	-0,1	0,1	0,9	-0,3	0,7	-	-	-
Població ocupada	1,5	3,4	2,9	3,5	3,3	2,7	-	-	-
Població en atur	-9,1	-15,6	-14,6	-14,2	-20,5	-13,1	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	64,2	66,4	68,0	68,6	68,1	69,1	-	-	-
Taxa d'atur*	18,6	15,7	13,4	12,6	12,2	11,4	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	3,5	3,7	3,8	3,4	3,7	3,1	2,5	3,1	3,7
Atur registrat	-10,0	-11,9	-11,1	-8,7	-7,4	-5,9	-6,3	-5,8	-5,4
Espanya									
Població activa	-0,1	-0,4	-0,4	0,1	-0,1	0,5	-	-	-
Població ocupada	3,0	2,7	2,6	2,6	2,4	2,8	-	-	-
Població en atur	-9,9	-11,4	-12,6	-11,1	-10,8	-10,8	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	58,7	60,5	62,1	62,6	62,1	63,5	-	-	-
Taxa d'atur*	22,1	19,6	17,2	16,5	16,7	15,3	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	3,2	2,9	3,5	3,5	3,5	3,3	2,6	3,1	4,2
Atur registrat	-7,5	-8,6	-9,3	-8,0	-7,5	-6,2	-6,6	-6,0	-6,0
Zona euro									
Ocupació	1,0	1,7	1,5	1,6	1,6	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	64,5	65,4	66,4	66,8	66,8	-	-	-	-
Taxa d'atur*	10,9	10,0	9,1	9,0	8,7	8,5	-	-	-

¹ Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

² En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: Idescat, INE, Eurostat, Agència Estatal d'Administració Tributària, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	4t 2017	1r 2018	2n 2018	Abr. 2018	Maig 2018	Juny 2018
Catalunya									
Índex de preus de consum	-0,2	0,1	2,2	1,7	1,2	2,0	1,2	2,3	2,4
Inflació subjacent	0,9	1,1	1,3	1,1	1,2	1,1	1,0	1,3	1,2
Índex de preus industrials	-2,7	-3,6	4,3	2,2	1,2	3,0	2,7	2,7	3,5
Salaris pactats en convenis ¹	0,79	1,08	1,51	1,42	1,58	1,61	1,58	1,56	1,61
Cost laboral total ²	0,7	0,1	-0,3	0,3	3,0	-	-	-	-
Espanya									
Índex de preus de consum	-0,5	-0,2	2,0	1,4	1,0	1,8	1,1	2,1	2,3
Inflació subjacent	0,6	0,8	1,1	0,8	1,0	1,0	0,8	1,1	1,0
Índex de preus harmonitzat	-0,6	-0,3	2,0	1,6	1,1	1,8	1,1	2,1	2,3
Índex de preus industrials	-2,1	-3,1	4,4	2,6	0,8	3,0	1,8	3,0	4,1
Salaris pactats en convenis ¹	0,71	1,01	1,50	1,43	1,53	1,60	1,56	1,59	1,60
Cost laboral total ²	0,6	-0,4	0,2	0,7	0,7	-	-	-	-
Zona euro									
Índex de preus harmonitzat	0,0	0,2	1,5	1,4	1,3	1,7	1,3	1,9	2,0
Inflació subjacent	0,8	0,8	1,1	1,1	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2
Índex de preus industrials	-2,6	-2,2	3,1	2,5	1,7	-	1,9	3,0	-

Altres

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Any			Trimestre			Mes		
	2015	2016	2017	4t 2017	1t 2018	2n 2018	Abr. 2018	Maig 2018	Juny 2018
Valor del tipus de canvi (\$/euro)*	1,329	1,110	1,107	1,178	1,230	1,192	1,228	1,181	1,168
Preu del petroli (\$/barril)	-47,5	-17,0	25,3	15,2	27,0	24,6	37,8	56,0	60,8
Cotització borsària IBEX-35 ³	3,7	-7,2	-2,0	7,4	-8,2	-7,9	-6,9	-13,0	-7,9

¹ Dades acumulades. Les dades anuals inclouen les revisions pactades fins al final del període.

² Cost per treballador i mes.

³ A final del període.

* Dades de la mitjana del període.

Font: Idescat, INE, Eurostat, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social, Ministeri d'Economia i Empresa i Banc d'Espanya